

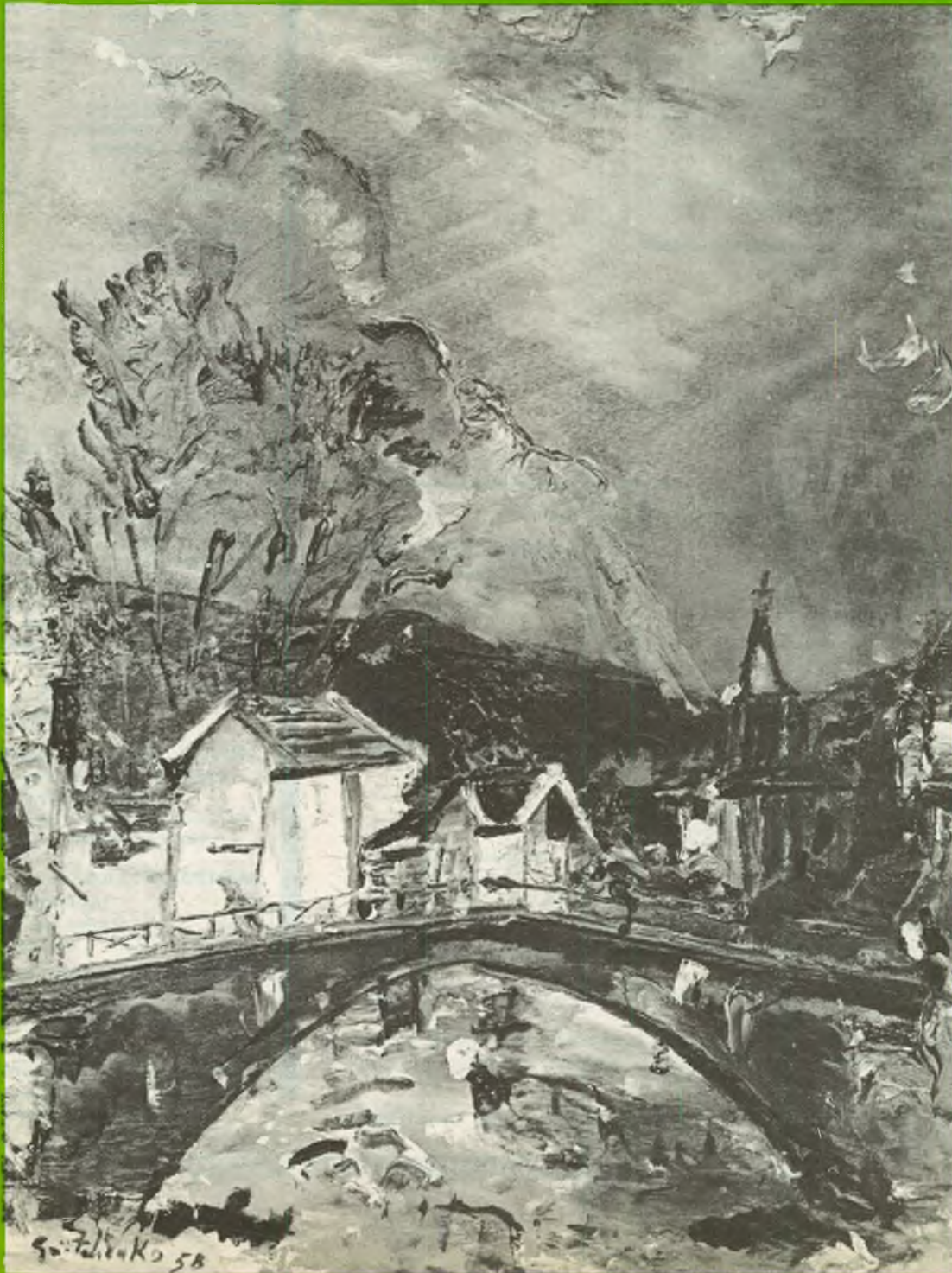
ЛЮТИЙ Ч. 2

FEBRUARY No. 2 1978

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XXXV Ч. 2 ЛЮТИЙ 1978 № 2 FEBRUARY 1978 VOL. XXXV,

М. Руденко: Так просто все Герої і час	1
Д. Цибульська: Чи жінка професіоналістка повинна бути активна Український Музей	2
Х.Н. СУА бере участь у привітаннях владик українських церков	3
Наша обкладинка: С.Г. Олекса Грищенко	4
О. Грищенко: Україна моїх блакитних днів	6
Звернення до українських установ	7
Д-р Сеньків. Наше Різдва в народніх віруваннях і обрядах (докінчення)	8
М. Тарнавська: Невже ви справді не знали моєї бабці?	10
М. Барагура: На шляху до професійних вершин (М. Кульчицька)	13
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	14
Тільки між нами і телефоном: П. Калинович	15
Подумайте і відгадайте	15
Н. Каменецька: Зразкова 90-літня громадянка	16
Куточок молодой мами Х. Вівчар: 3 дня на день	16
Взори вишиваних сорочок	16
Молоді пишуть. Що читати. Лада Онишкевич	16
М. Галун.-Блак: Тітка Америка	17
Вісті з Централі	18
СФУЖО	19
Our Life	21
Харчування Л. Гриців. Пиріжки	26
Вишивка. Вишивка на сукнях	27
Хроніка Округ. Округа Чикаго. Округа Північний Н.Й.	28
Посмертні згадки. Замість квітів	33
Розвага — забава	34
Замість квітів	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor **Uiana Llubovych**
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Александра Різник, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Передплата в США і Канаді: річна...11.00 дол. піврічна...6.00 дол.

Поодинокое число 1.15 дол.

Річна передплата: в Англії... 2½ ф. ст., в Австралії... 5 а. д. у Франції... 20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Бельгії...250 б. фр.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America and Canada 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15.

In England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА:

Іванна Рожанковська	— голова
Олександра Різник	— заступниця голови
Любослава Шандра	— заступниця голови
Христина Навроцька	— заступниця голови
Ольга Ставнича	— заступниця голови
Евфрозина Мартинець	— протоколярна секретарка
Марія Савчак	— кореспонденційна секретарка
Ірина Комар	— касирка
Поля Книш	— фінансова секретарка

РЕФЕРЕНТУРИ:

Ірина Кіндрачук	— організаційна
Ірина Лончина	— виховна
Даня Дикий	— виховна
Люба Волинець	— культ.-освітна
Каміля Смородська	— зв'язків
Теодозія Савицька	— сусп. опіка
Дора Рак	— пресова
	— статутова

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ

Орися Зінич
Анастасія Вокер

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Ольга Муссаковська	— голова
Ірина Качанівська	— член
Надія Попель	— член
Наталія Лопатинська	— заступниця
Олена Шиприкевич	— заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Марія Фаріон	— Огайо
Марія Юзефович	— Чикаго
Наталія Даниленко	— Філадельфія
Ольга Гнатейко	— Нью Джерзі
Рома Дигдало	— Дітройт
Олександра Кіршак	— Нью-Йорк
Іванна Мартинець	— Північний Нью-Йорк
Лідія Фіцалович	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

Так просто все: напишеш каяття
 І роздобудеш право на життя.
 Лише десяток слів, чи, може, фраз
 І все вчорашнє вернеться нараз.
 Деревя й квіти в Іскорках роси,
 Та за вікном дитячі голоси;
 Та риба в озері, та в небі птах,
 Та смак цілунку на твоїх устах,
 Як свідчення любові й доброти...
 І тільки ти — уже не будеш ти.
 Похилений, змалілий від недуг

Ти — тільки оболонка, а не дух.
 Тепер старі костюми примірай,
 Удосконалюй кабінетний рай,
 Топчи ту ж саму стежку у гаю —
 Не вернеш душу втрачену свою.
 Лише десяток вимучених слів,
 Які ти у потьмаренні наплів —

І вже тебе нема,
 А є п'ятьма.
 Є у людину схована тюрма.

ГЕРОЇ І ЧАС

Поезію, яку містимо, мали ми нагоду читати написану на невеличкому клаптику тоненького, сірого паперу. Складений у маленький чотирикутник, той папірчик мандрував з рук до рук там, за океаном. Декому, хто колись сидів у тюрмі, хоч би польській, пригадався б "грипс", який передавали ув'язнені. Вигляд папірчика спричинився до того, що зміст його набрав якогось особливого значення, ніби таємно переданої важливої вістки. Та й враження від прочитаної з такого папірчика-грипсу глибшає, стає дуже інтимним словом того, хто ті рядки писав. Перед нами оживає у всій глибині те, що пережив, переживає та переживати може автор. Та не тільки він, але ті всі, яким "нема лібчи", про яких знаємо, і може, тисячі таких, про яких світ ніколи знати не буде. Ті, які щоденно мусять вибирати, якою дорогою їм іти: вигідною чи трудною дорогою людини вірної своїм ідеям. Деякі з них жили в добрих умовах, навіть займали високі пости, чи користувалися особливими привілеями. Могли б їх зберегти якби... якби не те, що важливішою від вигідного, безпечного життя була для них доля батьківщини, людські права, духові цінності, право свобідної думки й слова.

Те, на що вони рішилися, не вимагало одноразового, короткотривалого, хоча б і надлюдського, героїчного зусилля, хоробрости. Незвичайно важким чинником, який вимагає надлюдської хоробрости, є час. Не день чи два, не тижні навіть, а місяці чи роки. Цей клятий час помножує їхні моральні й фізичні терпіння. Людина, яка, може, спромоглась би видержати один переважний удар, не завжди може видержати тиск, який триває довгий час — час, що воліється безконечно. Хворий, з незагоєною раною Микола Руденко, якого здоров'я вимагає постійного руху, зміни позиції, особливого лікарського піклування, зумисне примушений непорушно сидіти днями й тижнями, що викликає сильні болі. А вистачило б "лише десяток слів, чи, може, фраз"...

Коли думаємо і уявляємо собі їх усіх, тих хворих жінок політв'язнів чи засланих, виринає мимоволі питання: а що ми, які ми, які в нас ідеали? Очевидно, не всі люди спосібні до героїських чинів, та й життя і обставини не вимагають

тільки героїських подвигів, незвичайної хоробрости чи пошвяти. Та все ж таки, які наші зусилля, хоча б і щоденні, мінімальні?

Під час товариської гостини зустрівачоу колишніх знайомих, між ними давніх завязятих, навіть хоробрих борців. Може й досі живуть спогадами про колишні подвиги! А про що говорять? Теж про тих, яких ми тепер називаємо дисидентами, та взагалі про людей звідтіля. Скільки дрібязкової критики, аналізи того, що і як сказали, скільки зауважень і "добрих порад", як треба було їм діяти, що казати, як поступати, як жити... навіть що думати й відчувати. Яке легковаження всього, що вони посвятили, що пережили. Наговорившись досхочу, розмова скоро переходить на те ближче, спершу на критику всіх існуючих організацій, а далі на те, яка в кого хата, скільки в банку, а теж (автентичне) від якої суми соток тисяч можна зачислити людину до кляси заможних в Америці.

І приходиться на думку, чи посвятили б хоч малу частину свого добробуту й забезпечення для якоїсь цілі (хіба що йшлося би про оголошення датку в часописі)? Чи зрезигнували б навіть часово з вигоди для того, для чого колись готові були йти в тюрму, чи ризикувати життям!

Час! Час, це та сила, яка помножує терпіння. Але це теж та сила, яка може змінити людину. Тиск літ у терпінні може зламати людину, але теж тиск літ у добробуті зміняє її життєву поставу, зміняє хоробрих, ідейних юнаків у вигідних обивателів, які вмійють тільки критикувати тих, які діють, терплять і ризкують усім для ідеї.

А скільки ж є таких, яких героїство не у незвичайних чинах, а у щоденному труді, щоденній, невидимій назовні послідовній хоробрості, яка полягає тільки в тому, щоб вдержатись на рівні повноцінної правдивої людини, щоб не дійти до того, про що читаємо на тому папірчику, а складеному в чотирикутник, який носять при собі як талісман- "обережку":

"І вже тебе нема,
 А є п'ятьма,
 Є у людину схована тюрма".

Наша обкладинка. Олекса Грищенко. Пейзаж. Олія. 1958
 Our cover. Oleksa Gritchenko. Landscape. Oil. 1958.

Світлив В. Грицин
 Photo V. Hrycun

ЧИ ЖІНКА ПРОФЕСІОНАЛІСТКА ПОВИННА БУТИ АКТИВНА В ЖІНОЧІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ?

Доповідь на III Конгресі СФУЖО під час сесії молодого жіноцтва.

Питання "чи жінка професіоналістка повинна бути активною в жіночій організації" є досить складне і щоб відповідь на нього не була тільки поверховною, варто б проаналізувати ідеали жінки професіоналістки і щойно тоді дійти до повних висновків.

Роля жінки в громадському житті змінилася завдяки голосам еманципанток щойно на протязі останніх сто років. Крім свого традиційного права мати й виховувати родину, та мати вплив на майбутнє цієї родини, жінка починає брати участь у громадському житті. Вона виборює собі право здобувати вищу та професійну освіту, працювати на таких самих працях як чоловік і тим самим стати економічно незалежною. А вже в 1960 році з постановням т. зв. Жіночого Визвольного Руху (Вимен'с Ліберейшен Мувмент) жінка цілковито визволює себе від домінування чоловіків. Сьогодні жінка вже заступлена у всіх ділянках науки, економіки та в політиці. Можна б сказати, що жінка здобула майже свою най-

вищу мету і увійшла вже на той великий майдан життя, де може працювати і творити як рівна серед рівних об'єктів мужчин.

Але чи дійсно сучасна жінка-професіоналістка стала тим, чим могла б бути? Чи нові обставини, нове виховання зробили з неї те, чого сподівалися її попередниці сто літ тому? Чи роля модерної жінки-професіоналістки стала невизначною, неповною і незрозумілою?

Завдяки фемінізму, жінка перестала думати про інтерес своєї родини і родини у загальному. Один із неминучих результатів фемінізму це смерть — фізичне вимирання родини і нації. Поза професійною працею залишається порожнеча, яку часто професіоналістка старається виповнити дозвіллями, яке крім короткого плиткого задоволення не принесе жодної користі, ані їй самій, ані другим.

У багатьох випадках у жінки професіоналістки відзивається зов матері і тоді вона не вибирає між

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: год. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

- По 50.00 дол. Кредитова Кооператива "Самопоміч" в Балтімор, Мд.
По 25.00 дол. Надія Дейчаківська, Брексвіль, Огайо.
Василь Сосьяк, Форест Гілс, Н.Й.
По 10.00 дол. Іван Ориняк, Мейплвуд, Н.Дж.
По 5.00 дол. В. Садівник, Ратерфорд, Н.Дж.

16-ий ВІДДІЛ СУА В МІННЕАПОЛІС, МІН. ПЕРШИЙ В АКЦІЇ ПРИЄДНУВАННЯ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

9 нових членів Українського Музею зголосилося завдяки акції, яку почав 16 Відділ СУА в Міннеаполіс, Мін.

Екзекутива СУА вислала об'їзник, в якому закликала Відділи до приєднання членів Українського Музею. Першим відгукнувся 16 Відділ СУА в Міннеаполіс.

Хто наступний?!

Управа Українського Музею

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Список осіб, які подарували речі для Українського Музею в Нью-Йорку:

Дарія Хариш, Балтімор, Мд. — тканий рушник з Гуцульщини.

Софія Михайлишин, Балтімор, Мд. — шнурок помаранчевих коралів.

Василь Степанович Мизак, Бруклін, Н.Й. — 11 знімків родини з 1930 до 1960 років з села Гермаківка біля Борщева.

СПИСОК ОСІБ І ВІДДІЛІВ СУА, ЯКІ ДАРУВАЛИ РЕЧІ ДО КРАМНИЧКИ:

Бл. п. Дарія Сіяк-Кубійович, Сарсель, Франція.

І. Сена, Дітройт, Міч.

86. Відділ СУА, Ньюарк, Н.Дж.

22 Відділ СУА, Чікаго, Ілл.

16. Відділ СУА, Міннеаполіс, Мінн.

Щиро дякуємо

Марія Шуст

Директор Українського Музею

родиною і кар'єрою, а (з багатьох причин) сплітає їх разом і тим самим себе розділює. У цьому випадку професіоналістка мусить також зрозуміти важливість ролі матері і виховниці у своєму житті, щоб вона, коли думає про інтереси родини, а коли їх хибно розуміє, не стала матір'ю яничар, тим скорше чим більше вона про цей інтерес родини дбає. Мати, яка дбає лиш про фізичне збереження раси, також може спричинити смерть — коли не фізичну, то не менше від неї страшну — духову: — денаціоналізацію.

У державних народів матері мають вщепити дитині лиш підставові моральні засади. Мати-українка, крім цих засад, мусить ще вщепити і любов до свого рідного, рідну мову і боротися, щоб охоронити дитину перед винародовленням. Мати через своє прив'язання до тісного колективу-родини, не сміє допуститися зради ширшого колективу — громади чи нації. Це не станеться, якщо кожна жінка-українка навчиться дивитися на чоловіка, дітей, а головнo на себе саму, не лиш як на сторожів домашнього вогнища, а передовсім як на сторожів цілості, щастя і могутности більшої родини — громади чи нації.

Професіоналістка не сміє замкнутися у своєму терені і відірватися від многобарвного світу. Мусить цікавитися цілим широким світом, доки вона цілком не збагне всіх суворих і жорстоких вимог, які той світ ставить до неї чи її родини. І саме місцем, де вона зможе зустрітись хоч з частиною цього світу є загальна, або жіноча організація. Саме приналежність до організації може стати цим каталізатором, що в'яже індивідуалізм професіоналістки з загальними проблемами та їх розв'язкою, такою важливою для неї та її громади.

Можливо, через свою участь в організації, професіоналістка частинно відродиться від фемінізму (амазонства), а у випадку професіоналісти-матері від чотирьох К — з німецького — кляйдер, кіхе, кіндер, кірхе, (це: одяг, кухня, діти, церква), що відгомонам грають навіть серед тих, які того відрікаються.

Через ближчий контакт з другими, рівними віком чи старшими молода професіоналістка-мати багато дечого навчиться, зможе утвердити свої переконання, вимінятися думками та поглядами. — Професіо-

налістка не може ізолювати себе тільки в товариствах своєї професії. Місце професіоналістки також є в існуючих жіночих організаціях з різними цілями. Приступаючи до існуючої організації професіоналістка не зуживати ме часу і зусиль на творення нової організації. Через свій інтелектуальний рівень, професіоналістка, у площині якоїбудь організації чи її референтурах для спільних цілей може дати великий вклад у професійне планування праці організації, або розпрацювання програми для спеціальних проблем. Часто її професійна праця, як спеціалістки педагога, психолога, публіциста, правника чи лікаря іде немов паралельно до завдань жіночих організацій. Через свій професійний підхід та інтелектуальний рівень зможе вона найкраще репрезентувати організацію в українській громаді, або на міжнародньому форумі у питаннях спільної проблематики.

Дальше це питання балансу. Балансу між активістю праці в організації та життєвою ціллю професіоналістки, а саме вдержування і поглиблення свого професійного індивідуалізму, а в періоді материнства кристалізації світогляду і національної свідомости своєї дитини. Завелика активність професіоналістки у праці організації може пошкодити реалізації її життєвої мети. Часто зустрічаємо жінок, які не вміють збагнути важливости свого завдання у різних періодах їхнього життя і задля зовнішних ефектів або самозадоволення всеціло віддаються іншій праці. Багато з них відійшло від свого головного завдання на жаль задалеко. Вони беруть на себе різні функції, крім заробітної праці, ще суспільної діячки, політика і сотень громадських комітетів. Вони тяжко працюють безплатно, щоб вдержати церкву, симфонічні оркестри, дома старців, будову пам'ятника і т.п. Жінка-професіоналістка стає перевантажена і перемучена всіми тими життєвими функціями. Змучена фізично і психічно. Професіоналістка мусить насамперед осягнути свою життєву ціль і щойно тоді вклад її праці в організацію матиме великий вплив на збагачення і покращання праці цієї організації.

Реасумуючи можна заключити, що професіоналістка побіч обов'язків своєї професії і без кривди для домашнього вогнища може і мусить дати важливий вклад у працю жіночої організації. —

СУА БЕРЕ УЧАСТЬ У ПРИВІТАННЯХ ВЛАДИК УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

У грудні м. р. у Філядельфії відбулася інсталяція Митрополита Кир Йосифа Шмондюка, на якій СУА репрезентувала почесна голова Лідія Бурачинська. У інсталяції Єпископа Кир Василія Лостена в Стемфорді брала участь заступниця голови СУА Леся Різник.

За давнім звичаєм, Екзекутива УККА вітала всіх Владик з Новим Роком. 31 грудня у привітаннях Єпископа у Стемфорді у складі делегації УККА, СУА заступала референтка Головної Управи Любов Волинець. Владика Василій прийняв представників перекусною та щиро радів, що має зв'язок з українськими організаціями.

14 січня Президія Екзекутиви УККА, в склад якої входить від СУА Христя Навроцька, склала новорічні побажання Митрополитові Української Католицької Церкви в США Кир Йосифові, який прийняв делегацію на півторагодинній аудієнції. Крім побажань, члени делегації порушили ряд питань громадського характеру, головнo вихован-

ня молоді та шкільництва, а Христя Навроцька просила Владика Кир Йосифа допомогти, щоб навчання релігії в парохіяльних школах було українською мовою. В розмовах при перекусці Владика Йосиф дуже щиро цікавився нашими проблемами, обіцяв по своїй змозі допомогти та уділив свого архиєрейського благословення.

24 січня делегацію УККА, в якій склад входила від СУА Христя Навроцька, прийняв у своїй резиденції Митрополит Української Православної Автокефальної Церкви — Блаженніший Мстислав. Після офіційних побажань розвинулася розмова, яка далі проходила під час вечері, якою гостив делегацію Владика. Блаженніший Мстислав дуже добре обзнайомлений з громадськими проблемами, запевнив свою готовість допомогти в будь-якій потребі. Делегатка СУА Христя Навроцька запросила Владика відвідати Український Музей, якого створення є гордістю Союзу Українок Америки.

Х. Н.

*Олекса Грищенко в 1921 р.
Oleksa Gryshchenko, in 1921.*

Розійшлася сумна вістка: не стало між живими одного з найвизначніших українських мистців двадцятого століття — Олекси Грищенка. Він покинув цей світ 29 січня 1977 у Ванс. Коли відходить у вічність член родини, то це болюча втрата для рідних і приятелів.

ОЛЕКСА ГРИЩЕНКО

Смерть великого мистця це незаступима втрата для цілого мистецького світу. Особливо велика трагедія для України. Ще один її син, через жорстокі обставини мусів зложити свої тлінні останки в чужу землю. Його мистецькі твори, плід довгого, трудолюбивого життя, майже незнані в Батьківщині.

Олекса Грищенко — козацького роду. Народився в Україні, в Кролевіці, 1883 року. Хоч почав студіювати біологію і філологію в київському університеті, а пізніше в університетах Москви і Петербургу, його вроджений талант до мистецтва вкінці переміг. У роках 1909-1910 молодий Олекса студіював у Московській мистецькій школі.

Уже з ранніх літ в його жилах грає бурлацька кров і бажання мандрувати. Не без впливу були тут теж хвилюючі оповідання його діда про його повні пригод чумацькі мандрівки. Про це згадують теж французькі біографи

Олекса Грищенко з дружиною в часі першої виставки в Нью-Йорку 1958 р.

Oleksa Gryshchenko and his wife. New York. 1958.

Олекси Грищенка. При першій нагоді він відвідав Грецію і Францію. Париж у той час був важливим центром нових мистецьких ідей і напрямків, тому перебування Олекси Грищенка в Па-

*Олекса Грищенко. Константинопіль. Аквареля 1919 - 1921. Колекція Томаса Вайтмур.
Oleksa Gryshchenko. Constantinople. Water color. 1919-1921.*

*Олекса Грищенко. Турецька жінка з чадрою. Олія. Колекція Фондації Грищенко в Нью-Йорку
Oleksa Gryshchenko. Turkish woman with veil. Oil. Collection of the Gryshchenko Foundation in New York.*

Олекса Грищенко. Крета. 1923.
Oleksa Gryshchenko. Crete. 1923.

Олекса Грищенко. Гірський пейзаж. Олія
Oleksa Gryshchenko Mountain landscape. Oil.

рижі вплинуло позитивно на його мистецький світогляд. Там захопився він кубізмом, якого вплив відчувається передусім в його ранніх працях. Під час свого перебування в Парижі познайомився Олекса Грищенко з визначними мистцями, в тому теж з Олександром Архипенком.

У революційні часи Олекса Грищенко перебував у Москві, де став професором Мистецької школи (колишня Академія). Його членство в Товаристві для відновлення ікон спричинилося до написання наукової праці про відношення російських ікон до мистецтва Заходу.

Хоч йому в Москві щастило (мав стати директором славнозвісної Третьяківської галерії), Олекса Грищенко вирішив покинути Росію. 1919 року він опинився в Константинополі. Дворічне перебування в цьому старинному місті було дуже важливе для творчого розвитку мистця. Екзотичне і різнобарвне населення, залишки старинних культур, особливо візантійської, з такими архітектурними шедеврами як св. Софія, та впливи турецько-мусулманського світу, відповідали темпераментові мистця. Вони стали надхненням для створення ряду цікавих акварель (на олії в нього не було грошей). Знайомство з американським археологом, реставратором св. Софії і мистецьким колектором Тома-

сом Вайтмором з Бостону, який закупив у мистця 66 акварель, допомогло мистцеві виїхати до Греції, а пізніше до Парижу. Там його праці були прийняті на престижну виставку Осіннього салюну (Salon d'automne).

Наступним успіхом мистця була його виставка зорганізована передо-

вим купцем модерного мистецтва. З цієї виставки кільканадцять акварель закупив для свого музею у Філадельфії збирач мистецтва д-р Барнс.

Олекса Грищенко залишився у Франції. Там одружився з Lilas Lavelaine de Maubeuge та оселився в Канн (Cagnes) на півдні Франції. Але

Олекса Грищенко. Океан біля Канарійських островів. 1960.
Колекція Турянських
Oleksa Gryshchenko. Ocean near the Canary Islands. 1960.
Turiansky collection.

З часу виставки Олекси Грищенка у Нью-Йорку 1958 р. Зліва: Мистець Михайло Мороз, Ліль Грищенко, мистець Олекса Грищенко, скульптор Олександр Архипенко, синок пп. Морозів.

Exhibit of Oleksa Gritchenko's work in New York, 1958. From left: Michailo Moroz, LII Gritchenko Oleksa Gritchenko, Alexander Archipenko and the son of Mr. Moroz.

бажання завжди нових мистецьких переживань було причиною багатьох подорожей по цілій Європі. Ті мандрівки "українського бурлаки", як він сам себе називав, стали інспірацією для нових творів, які пізніше виставлялися в передових галеріях Парижу. 1937 року він мав виставку у Львові. Там появилася перша монографія про Грищенка, автором якої був мистець Павло Ковжун.

Олекса Грищенко був не лише талановитим малярем, але залишив і наукові праці на мистецькі теми, а також спомини як "Мої роки в Царгороді", "Україна моїх блакитних днів" тощо.

Упродовж свого довгого і творчого життя мистець намалював безліч творів, з яких велика кількість знаходиться тепер у музеях і приватних

збірках. В Нью-Йорку створено заходами українців фундацію для збереження творчості Олекси Грищенка, яка знаходиться в приміщенні Українського Інституту Америки. Завданням фундації є передати в майбутньому твори Грищенка до музеїв вільної України.

Мистецька творчість Олекси Грищенка, як творчість кожного великого мистця ввійшла у скарбницю світового мистецтва.

С. Г.

Руки Олекси Грищенка
The hands of Oleksa Gritchenko

Україна моїх блакитних днів

(Уривки*)

ПРИСТРАСТЬ ДО МАЛЮВАННЯ

Над моїм ліжком висіла картина. Не мала вона особливої вартості, та в моїх очах це був чи не верш мистецтва. На ній було зображено групу дітей у довгих сорочках; діти наближалися до куреня перед хатою, складеного з гілля й покритого соломомою. Кілька дітей мали в руках галузки, інші тягли візка, останній хлопчик грав на сопілці; на задньому плані, на тлі кучерявих верб, виднілася пасіка. Із халупи саме виліз старий пасічник і, спершись на руках, усміхався до дітей. Він мабуть щойно проснувся: без бриля, у розхристаній сорочці.

І лягаючи спати, і проснувшись вранці я довго й задумано дивився на ту картину.

У школі вчитель давав нам різні завдання з малярства: копіювати рисунки, квіти, голландські зимові пейзажі. Ми прикладали рисунки до шибок і Perezдїймали їх на чистий папір. Яюсь, сам не знаючи, чому, я намалював столика, що стояв у нашій їдальні. Вчитель похвалив мене перед усією класою і поставив найвищу оцінку 5 з приміткою "дуже добре".

Повернувшись з однієї із поїздок до Києва, Федусь привіз мені два товсті збірники "Ніви", видавані в Петер-

*Видавництво "Дніпрова Хвиля" Мюнхен 1958 Німеччина

ОЛЕКСА ГРИЩЕНКО

бурзі одним німцем. Кожний збірник мав по 52 числа журналу. "Ніва" була гарно редагована, дешева і розходила по всій Росії. Цей журнал можна було знайти і в священника, і в найбіднішого сільського вчителя так само, як і в професора університету чи навіть міністра. У "Ніві" друкувалися романи на продовження (навіть Толстого), статті з географії, науки, політики — і все це у доступній формі. Журнал прикрашували численні ілюстрації: портрети видатних людей, репродукції картин відомих у світі малярів, а в кінці стояли ще й розумно складені пояснення. Вивчивши шкільне завдання, я вмощувався за столом, коли вже всі спали, і з почуттям насолоди розглядав сторінку за сторінкою "Ніви", перечитуючи оті пояснення. Ось портрет Гладстона і великий портрет Бісмарка. Потім — "Ніч у Криму" Айвазовського: — татарин верхи переїздить через бурхливий потік; з-за високих тополь світить у темному небі романтичний місяць, а довкола нього срібляться хмарки... У глибокій нічній тиші я задумувався над баченим, над кожною ілюстрацією. Отак, сидячи за столом, я мандрував по всьому світі і складав найвідважніші пляни аж до другої години ночі.

На чотирнадцятому році життя, знову ж таки завдяки Федорові, вперше побачив картину справжнього майстра. Це сталося в Києві, куди одного разу мене взяв Федір. Доки

брат займався своїми справами, я несподівано для себе відкрив на Хрещатику виставку картин, між якими був і Репін. Я був вражений не лише картинами, а і їх розміром. Зроду до того не повірив би, що існують картини довжиною по кілька метрів! Які ж то мали бути великі пензлі, щоб написати такі картини! — ота думка довго не виходила мені з голови.

Тим часом Барабаш почав що далі то більше цікавитися мною. Він — земляк і близький приятель Репіна, який вславився двома картинами з запорожцями. Барабаш розповів, що Репін розпочав свій творчий шлях у Чугуєві малюванням ікон. із ширістю приятеля Барабаш іноді критикував мої етюдні, а інколи й хвалив. Не раз ми вдвох прогулювалися у лісі, милувалися краєвидами, говорили про кольори, малярство, рисунки. "Он ту хату, — говорив я, — треба було б побілити, а тоді вже й малювати". "Ні, ні, — відповідав мій друг. — Я малював би її такою, яка є".

Згодом під час косовиці, поблизу нашого млина в Бистрику я вийшов на луг з скринькою фарб і вперше намалював пейзаж з натури: хатину біля млина. Старші брати кепкували з мене: "Що то таке на малюнку, хмара чи дим?" Дійсно, я намалював таку велику хмару, що вона ледве вміщалася на картині.

Малювання мене полонило. Захоплений ним, я пройшов вісім верств пішки, аби лише познайомитися із справжнім малярем, випускником Петербурзької Академії Художеств. Дивлячись на мої рисунки олівцем "Конте", мистець сказав: "У природі немає нічого абсолютно чорного" (а мої вікна й двері були аж надто чорні). Дуже здивувало мене те, що в його робітні всі етюдні висіли головою вниз. Маляр провів мене аж до кінця залитого сонцем саду і, заохочуючи працювати, сказав: "У мистецтві, юначе, перш за все треба відваги".

БАТУРИН І ТІТКА МАРФУША ХУТІР

Є слова, що викликають спогади. Є імена, які ховають в собі таємницю великої поезії. Слово Батурин було для нас одним із таких магічних слів.

Прибуваючи до нас, чи то взимку на санях, чи весною — на возі, запряженому буланним конем, тітка Марфуша завжди привозила із собою зворушливі чари старовинного козацького міста Батурина. Вже в самій її постаті, в її убранні й руках відчувалося щось привабливе з далеких лісів і ланів, з привітного диму хутора. Десь там тітка

Марфуша тримала із своїм чоловіком дядьком Григорієм, заїжджий двір: дві чи три просторі кімнати в будинку та велике подвір'я, оточене забудовами, давали подорожнім захист і нічліг.

Ще малим хлопцем я не раз проводив літо в тітці Марфуші, на хуторі, що був за яких шість кілометрів від Батурина. Хутір складався з кількох хат вздовж шляху, що простягався між болотами на високій греблі, спорудженій із землі та хворосту. Праворуч чорнів непрохідний ліс. Не один тут, проїжджаючи вночі, почував холодок за спиною від цієї похмурої й дикої картини і тиші, що наводила жах. Всю ніч там погукав пугач. Здалеку йому вторила сова: гу, гу... Мене аж у холод кидало від того завивання.

Зате вранці сонце змінювало всю картину! Ліс неначе усміхався, сади вгиналися від плодів. Я охоче ласував у кущах ожиною, якої у нас в Кролевці не було, і яка була для мене смашніша ніж наша малина. На греблі із запалом збирав польові гриби: ніхто із селян не наважувався їх споживати, але ми з тіткою їли їх залюбки без найменшої шкоди.

За якийсь час після смерті дядька Григорія завмер на шляху рух, бо поблизу проклали залізницю. В той час я приїздив до тітки Марфуші. Вона жила самотньо, тримаючи тільки служницю. Порожні повітки заростали високою травою. Вужі виповзали з кущів ожин і гуляли по запушеному подвір'ю. Під час біганини я несподівано відчув щось холодне й огидне на носі. Зляканий, скрикнув і кинувся вбік, — але то був звичайний вуж.

У лісі, як і раніш, росло багато гробів. За червоними верболозами пробігав примхливий Сейм; у його швидкій воді ледве можна було встояти. Річка мчала між широкими ланами й сіножаттями, звивалася на всі лади, обрамлена вербами та клунями, що маячили на обох берегах. Кришталево чиста вода Сейму немов кипіла і щороку змінювала своє русло. Повітря тут само вливалось в легені. Який безмежний простір! Які пахощі линули з тих ланів!

Чи не єдиний сумний спогад залишився в нас про ті місця на все життя: ранньою весною в Батурині заступилася наша Надінька, щоб покинути нас навіки.

Відвідати дядька Радю, який проживав у самому Батурині, була не легка справа: доводилось переправлятися поромом на другий беріг Сейму. За перевіз треба було платити не аби які гроші: копійку! На пороні, що його тягли руками за товстезний мотуз, смирно стояли люди, а також вози, гарби із сіном, візки з поросятами й курями... Що то був за допотопний транспорт!

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ І ГРОМАДЯН

З рамені Центру Етнічних Дослідів і за допомогою федеральної дотації Міністерства Освіти у Вашингтоні переводиться наукове дослідження теперішнього стану етнічних архівів, музеїв, бібліотек і галерій образів в США. Цей дослідчий проєкт п. н. "Збереження етнічної спадщини" охоплює понад 70 етнічних груп в США. Директором проєкту є д-р Любомир Винар, професор Кентського Стейтського Університету.

У зв'язку із даними дослідженнями виготовлено спеціальний запитник, який висилається усім заінтересованим установам і громадянам. На основі запитника і відповідних матеріалів буде в 1978 році опрацьований перший енциклопедичний довідник даних етнічних культурних і наукових установ.

Дуже важливо, щоб в даній енциклопедії були подані

відповідні інформації про українські громадські і приватні архіви, бібліотеки, музеї і галерії образів. Тому звертаємося до всіх заінтересованих допомогти в даному дослідженню у зібранню відповідних інформацій для енциклопедичного довідника. Усім зацікавленим вишлететься наш запитник. Також просимо надсилати видання (ювілейні книги, брошури, книжки, статті і інші видання) про розвиток українського культурного життя в США.

Усе листування і видання проситься висилати на таку адресу:

**Dr. Lubomyr R. Wynar, Director
Program for Ethnic Studies
Kent State University
Kent, Ohio 44242**

НАШЕ РІЗДВО В НАРОДНИХ ВІРУВАННЯХ І ОБРЯДАХ

Докінчення

Тут кілька прикладів цієї чарівної гри колядників: робити людей щасливими:

1. Береза виступає в ролі звістуна і повідомляє його про щастя, як доконаний факт:

**У нашого ґазди срібні ворота,
Срібні ворота, з самого золота.
У него вдома, як у раю.
У него верби та груші родять,
У него сини у царя служать,
А царевичку собі дружать.
У него воли все половії,
У него плуги все золотії,
У него двори все кедровії.
У него лани, як тихий Дунай,
На них пшениця, як стоянця.
У него коні все турецькії.**

(і т. д.)

Колядка ця має характер справжнього замовляння достатків для господаря.

2. Береза малює образ яблінки:

**А на цій яблінці золота кора,
Золота кора, то його жена,
А що віточки, його донечки,
А що сучечки, його синочки.**

Тут береза утотожнює господаря і його родину з овочевим деревом, які століттями росли в садах. Древа притягали увагу кожної людини своєю силою та красою. Дехто з народженням дитини закопував овочеве дерево на подвір'ї, щоб дитина так росла в силу, як дерево. У багатьох колядках іде мова про космічне і райське дерево, яке в постаті зеленого явора заплило на подвір'я господаря, щоб дбати за його достатки. Три соколи (це символи дідів і душ померлих родичів) сидять на вершку явора. Вони поринають на дно моря та приносять господареві три користі: пшеницю, (символ плодючості), жито й зелену траву для худоби.

3. Береза повідомляє господаря, що високі гості прийшли до нього: сонце, місяць і "дрібний дощик". Господар саджає їх при тисовім столі та приймає їх калачами, зеленим вином і медом. Під час гостини хваляться гості, як пильно вони дбають про урожай господаря:

**Сонце мовить: нема над мене.
Як же я зйду в неділю рано
Зогрію гори, долини,
Гори долини, поля, діброви.**

А місяць каже, як він їх вночі освічує, а дощ постійно кропить водою, щоб на них "жито, пшениця і всяка пашниця" буйно росли.

4. Береза повідомляє господаря, що сам Господь Бог зайшов на його подвір'я і помножує стан його худоби. Заходить він також до стодоли й дає господареві "все хліби на три столи, а яру пшеницю все на чотири. Дає щастя і здоров'я на худобочку і на челядиночку".

5. Береза повідомляє, що святі орють поле господаря: св. Петро веде плуг, св. Михайло поганяє воли, а св. Юрій сіє пшеницю. Тут наступає поетичний образ чудотворної оранки:

**А ці воленьки все половії,
А на них роженьки все золотії,
А воловоди все шовковії,
А на них ярма все тисовії.**

Кожне слово тут має символічне значення замовляння, якого сила росте з появою св. Богородиці. Вона приносить святам робітникам обід і каже їм, що на цій нивці зродиться пшениця, якої стебла будуть із срібла, а колоси з золота. Це замовляння з уст самої Богородиці має свою вагу. Тим більше, що Богородицю вважали патронкою породи й плодючості.

Побожність хліборобів служила практичним цілям. Вони заставляли Господа Бога, Ісуса Христа, Богородицю і всіх святих їм вірно служити і про них дбати. Якщо господарі постили, молилися, ходили до церкви й дарували грубі свічки святым, то в першу чергу на те, щоб побільшити багатство й вдержати здоров'я для родини і худоби, а щойно під кінець думали про спасіння душі.

Число колядок присвячених господині є менше. Але зате її краса змальована в кількох яскравих і поетичних ризах:

**По двору ходить, як сонце сходить,
А в хату ввійде, як зоря зійде,
А заговорить, як дзвін задзвонить,
Як засміється, сад-виноград в'ється,
Як зажартує, коня дарує!**

Подібні величальні мотиви виступають також у колядках, присвячених дівчатам, яких головною темою є журба, щоб скоро одружитися. Тут так змальовується краса дівчини:

**Червона рожа, личенько єї,
Жовтенький ленок, косоньки єї,
Чорненький тернок, оченька єї!**

Усі три згадані тут рослини відігравали в народних віруваннях важливу роль. Рожа була символом весілля, коноплі символом плодючості, а терен служив до охорони від демонів і заздрісних очей (уроки).

Дівчина робить приготування до весілля, пере

білля в Дунаю, викручує його в золотих копитах коня, а сушить на рогах тура. Потім пішла вона по горах, де "павоньки ходять і пір'яно ронять". Вона це пір'я збрала і сплела вінок. Вітер схопився і заніс вінок на Дунай. Побігла дівчина за вінком "пужком, беріжком, гладков стежков". Над Дунаєм зустрінула трьох рибаків, які приобіцяли їй за добру винагороду витягти вінок з Дунаю. Тоді вона дала одному шовкову хустку, другому золотий перстень, а за третього вийшла заміж.

Згадане в цій колядці павине пір'я має своє символічне значення. Йому приписувалося магичну силу відганяти демонів і хвороби від людей. Пави були в церковних обрядах символом нестерпності. Почин таким думкам дала людям забобонна віра, що павине м'ясо могло лежати весь рік і не псувалося. Мотив пави був також поширений у мистецтві візантійської церкви (павині рельєфи).

Багаті поетичними образами є колядки присвячені парубкам. Вони змальовані як відважні герої, яким служить дружина з сімсот молодців. Вони воюють у чужих краях, облягають і здобувають різні міста. Мешканці цих міст пропонують їм багато грошей, золота й срібла, щоб звільнитися від їхнього нападу. Але вони відмовляються прийняти викуп. Допіру, як запропонують дати їм найкращу дівчину, лицар погоджується закінчити облогу, бере дівчину й повертається з нею додому. Парубок мав не лише всі прикмети хороброго воїна, але також щасливої людини й здібного ловця. Він полює на турів, оленів, соколів і орлів. Але в останній хвилині він їх не стріляє, а дарує їм життя. Вони випрошуються в нього обіцяною допомогою йому шукати гарну родовиту дружину. Поетично змальовується в колядках коня, вірного друга парубка, з яким він часто розмовляє:

**А в того коня срібні копита,
А в того коня шовковий фостик,
А в того коня кильова грива.
Кильова грива коня покрила,
Срібні копита камінь лупають,
Срібло, золото розсипають,
Шовковий фостик слід замітає...**

Численну групу творять колядки з мітологічними та космогонічними мотивами, в яких у різний спосіб обробляється тема творення світу. Тут виступає космічне море, серед якого росте вічне дерево життя. На верхку зеленого дерева (явора) сидять три праптахи-демюрги (голуби або соколи). Вони поринають на дно моря і виносять синій камінь, з якого постає "ясне небонько", світле соненько", "ясен місячок" і "ясні зізодочки". Потім поринають птахи (творці світу) ще раз на дно моря і виносять жовтий пісок, з якого постала наша земля. Ці мітологічного змісту пісні найбільше поширилися в

околицях Жабйого на Гуцульщині. Вони починалися ось такими словами: "Ой, в ліску, ліску, на жовтім піску, там росла сосна, тонка висока, в корінь глибока..."

У пізніших християнізованих колядках виступає, на місце птахів-творців світу, Господь Бог або Ісус Христос, а мотив будови світу заступлено мотивом будови церкви. Вічне дерево життя заступлено кедровим деревом, на якому розп'ято Христа. Описуючи розп'яття Христа, кажеться:

**Де кровця кане, церковця стане.
Церковця стане з п'ятьма верхами.
З п'ятьма верхами з трьома вікнами.
У першім віконци а сходить сонце,
У другім віконци в полудне сонце.
У третім віконци заходить сонце.**

По кожній колядці наступали численні віншування, серед яких фантазія і гумор берези грали визначну роль. Таким господарям, які працювали в адміністрації, береза бажав "у голову розуму"! Хто займався годівлею худоби, тому береза бажав:

**Нехай вас герейде свята Пречиста,
Як будете йти в полонинку,
В полонинку щасливу днинку:
З коровками, телятками, овечками..."**

Дорослій дочці бажав береза:

**Бувай здорова гречная панно.
Не сама з собою, а з вітцем і маткою.
Здоров'я в той дім на челядоньку,
Щастє на двір, на худобоньку.
Бувай здоровенька, Богу миленька.
Здорова рости, на весілля проси.**

Дорослому парубкові бажав береза:

**Віншуєм тебе гречний парубче!
Зеленим вінцем, молодов паннов.
Дай тобі Боже, в городі зіпле,
В городі зіпле, в дому весіплє!**

Береза не забував також про шановних читачів "Нашого Життя":

**Ми Вас віншуєм щастям щастям, здоров'ям!
Щастям, здоров'ям, прибутком добрим,
Прибутком добрим та й віком довгим!
Від сего року аж до другого,
Поможи, Боже, діждати єго.
Ми Вас віншуєм святым Рождеством!
Святым Рождеством та Новим Роком
Усі посполу, що є у дому!**

ПРИГАДУЄМО ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "НАШОГО ЖИТТЯ", ЩО РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА НАШОГО ЖУРНАЛУ ВІД 1 СІЧНЯ 1978 р. ПІДНЕСЕНА ДО 11.00 ДОЛ.

ЧИ ОДИНАДЦЯТЬ ДОЛЯРІВ РІЧНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ ЦЕ БАГАТО? ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ ЦЕ РІВНОВАРТІСТЬ 2 ФУНТІВ КАВИ, 2-ох ОБІДІВ В РЕСТОРАНІ!

НЕВЖЕ ВИ СПРАВДІ НЕ ЗНАЛИ МОЄЇ БАБЦІ?

Michailyna Chaikovska on her 75th birthday. Philadelphia, 1965.

Двадцять перше листопада (за старим стилем) — свято архистратига Михаїла. Бабця моя Михайлина святкувала в цей день свої іменини — і це була в нашому роді декадами освячена традиція. Тільки на схилі своїх літ Бабця нагадала собі — і вряди-годи нагадувала своїм нащадкам — що в неї існує теж день народження — 18 березня — і що можна вшанувати її додатково ще й із нагоди цієї другої дати. Проте березневої річниці вона ніколи не брала надто поважно.

Серед улюблених і найбільш цінених Бабциних пам'яток була грамота-побажання, що її виконав дотепно, по-мистецьки Едвард Козак у 1948 році в Ді-Пі таборі, у Берхтесгадені. Вона збереглася і досі. На грамоті підписи одинадцяти громадських діячів берхтесгаденського табору українських скитальців (М. Княжинська, М. Ставнича, С. Анастазієвська, М. Зубаль, М. Гриневич, С. Салдан, З. Шаршаневич, С. Шаран, Я. Кобрин, І. Цісик та П. Гладишовська) і треба здогадуватись, що пані принесли її були Бабці з імениновими побажаннями й дарунком. На першій сторінці цього мистецького побажання нарисований голій ангел із крилами та кучериком посередині чола. Ангелик має перевішений через шию зарукавок, що з нього вилітають різнокольорові

бублики, зірки, підкови і невеличкий пакетик з написом "CARE" (Кучерик посередині чола та зарукавок були характеристичними Бабциними оздобами і це, очевидно, зразу підхопило око карикатуриста!) В середині складеного вдвоє мистецького аркуша красується — немов у якомусь середньовічному манускрипті — оздоблений кольоровою рубрикою — такий знаменний віршик Едварда Козака:

Зацній Пані Михайлинні,
"ЖЕ ТИ ІМЕННИНИ ЛИНІ,
ЖЕ НАМ ЖОНАМЕ ЗА ГЛАВУ
І КРЕПКО НАМ ДЕРЖИТ БУЛАВУ,
В ПОРАУШЕНСТВІ НАС ТРИМАЄТ
І ВЕЛЦЕ СПРАВЕДЛИВОСТЬ ЗНАЄТ,
ЖЕ НАМ ДОДАЄТ ОМОТИ
ДО ПОСЛУБНОЇ РОБОТИ,
ЖЕ В ЗАБОВІ ПЕРША ДАМА,
ЖЕ В ТАВОРІ ВСІМ ЯК МАМА,
ЖЕ ТО НАВИТ ПАНЯ СМІКА
МАЄТ ЖИТИ ЗА ЧУЖА,
ЖЕ ТО ЦНОТ ТИХ СІЛКИ МАЄТ,
ЖЕ ПАПЕРУ НЕ ХВОТАЄТ,
ЖЕ Б ШИСАТИ ВСІ ШЕГУВНО-
"ГОЖ МИ ЛИНІ ВСІ ПОСЛУБНО
ОКЛИЦАЄМ, АНОГА ЛІТА!
ПЕРША ТИ У НАС ЖОВІТА!

Дано в навечеря св. Михайла, дня 20 листопада
р.л. 1948 на мужині, в Берхтесгадені в та-
борі "Орлик"

Не даром Бабця любила так цю пам'ятку і пишалася нею перед внуками і правнуками! У цьому простенькому, злободенному віршикові Едвард Козак — тонкий спостерігач життя і людей, а при тому добрий Бабцин знайомий — зумів дати дотепну й багатосторонню характеристику цієї "пані Михайлини", що до неї на схилі літ десятки сторонніх, а навіть часом малознайомих людей зверталися не інакше як "пані Бабцю".

"Зацна пані Михайлина" була гордо-пишною львівською міщанкою, що нагадувала персонажі Томасових Маннових "Буденброків": епітет "зацна" — багатозначний і дуже вміло підібраний. Бабця вміла надавати собі відповідного тону, вимагати пошани до себе й здобувати своєрідний авторитет, що базувався більше на її особистості, ніж на будь-яких позиціях у громаді, що їх вона будь-коли займала. Вона "держала булаву" навіть тоді, коли не була офіційно "жонам за главу". Енергійна, ділова, вона залюбки перебирала керівництво і відповідальність у свої руки і часто тримала інших "у послушенстві". Була весела і товариська, мала величезне почуття гумору і не трудно було їй бути

"першою дамою" у забаві: уміла жити і тішитися життям. Любила громадську працю і захочувала до неї інших. Була "всім як мама", бо мала велике серце: не скупила нікому тепла своєї щирості і любила ділитися з людьми своїм добром: часом хитрощами здобувала від рідних чи знайомих щось ніби для себе на те тільки, щоб подарувати це комусь більш потребуєчому. Було в неї велике почуття справедливості: в громадських виступах часто ставала по боці слабшої сторони, і — хоч рахувалася у значній мірі із т. зв. публічною opinією — вміла, коли треба, відважно обороняти мало-популярні погляди, якщо вірила, що правда по її боці. Знаходила завжди спільну мову з простими мало-грамотними людьми, але потрапила теж дискутувати на високому рівні з лідерами громади. Бабця мала "якби за унука" не лиш адвоката Романа Смука, європейського директора ЗУАДК, що в 1948 році був великою особою для українських скитальців спрагнених американської допомоги, — Бабця все своє життя плакала живі товариські стосунки з визначними українськими людьми: мистцями, письменниками, громадськими діячами, церковними достойниками, а серед близьких її приятелів були такі визначні постаті як Іван Труш, Олена Кисілевська, Катря Гриневичева, д-р Остап Грицай, Олена Лотоцька.

1965 року зорганізоване жіноцтво Філядельфії вшанувало Бабцине 75-ліття величавим бенкетом. У великому крузі близької і дальшої родини, друзів, приятелів, співробітниць та представників різних організацій, Бабця виголосила промову, в якій не лиш дякувала за всі вияви уваги й пошани, але й поділилася з присутніми цікавими інформаціями та думками про своє життя. Бабця часто промовляла на різних зборах і звичайно забирала голос зовсім спонтанно і без попередньої підготовки. Своім ювілеєм, однак, вона, мабуть, трохи хвилювалася, а тому й підготувала собі свою промову і написала її. Щасливим збігом обставин цих кілька сторінок паперу записаних Бабцею кучерявим почерком збереглися. Вони тепер для мене — цінні не лиш як пам'ятка, але як достовірне джерело біографічних даних.

Народилася моя Бабця в родині львівського залізничника Михайла Салюка в 1890 році. Батько Михайлини, мій прадід, був українцем, але мати, моя прабабуня, була німкою-колоністкою, з родини Шків. Малу Ліну охристили в латинському (римокатолицькому) обряді і перші роки навчання (до 6-ої класи) вона провела в польській школі. В 1902 році батько подбав, щоб дитину, яка в той час не вміла ні говорити, ні читати по-українському, прийняли до 7-ої класи української школи ім. Т. Шевченка. Директор школи Марія Білецька попередила, щоб нову ученицю вчителі залишили якийсь час у спокої, але після трьох місяців Ліна була вже повноправною ученицею. Мала феноменальну пам'ять і гарний голос та цим добивалася успіхів. 1903 року школа Шевченка ставила власними силами оперу "Коза-Дерева". На цю імпрезу приїхав з України сам Микола Лисенко. Ліна Салюк виконувала роль вовка. Бабця часто опісля згадувала цю свою партію, приспівуючи: "А я сірий вовчок, по степу гуляю, та на

тих овечок пильно споглядаю. А котра з них дурна, не слухає чабана, цю я зараз за чуприну — та й покараю!". Захоплений виконанням композитор подарував Ліні чудову китицю троянд. Але з найбільшим сентиментом згадувала Бабця про те, як раз Анатоль Вахнянин, композитор, директор Музичного Інституту у Львові, посол до віденського парламенту, прийшов послухати репетицію "Кози-Дерева". Коли Ліна проспівала свого "вовка", він сплеснув у долоні і вигукнув: "А най то дундер свисне!".

У 1904 році молоденька Ліна співає в хорі собору св. Юра, є членом читальні "Просвіти", грає в аматорському театрі в різних побутових п'єсах. У "Просвіті" знайомиться із студентом філософії Антоном Чайковським і в 1906 році виходить за нього заміж. У наслідок одруження Антін Чайковський залишає університет і починає працювати як урядник на залізниці. В 1908 році Ліна грає в студентському театрі в різних ролях, в 1910-11 чоловік перенесений на працю до Добромиля, але вже 1912 року вони знову у Львові, працюють у "Просвіті", "Рідній школі", "Соколі", співають у хорі "Боян". Перша світова війна приносить великі переживання: молодий залізничник Антін Чайковський допомагає українській владі перебирати в свої руки залізницю, а через те, після програної війни, поляки арештують його та засилають на деякий час у концентраційний табір у Домбе. Та назабаром життя знову повертається на мирні рейки. В молодого подружжя четверо дітей: Ірена, Юрій, Роман і Леся, і їхня громадська активність часто пов'язана зі школою, пізніше з працею батьківського кружка при Академічній гімназії. Але, крім того, Ліна включається і в інші акції. Разом з чоловіком (що, працюючи урядником залізниці, кожен вільну хвилину свого життя віддавав своєму улюбленому "габбі" — малюванню) Ліна включається в акцію допомоги мистцеві Олексі Новаківському та стає головним мотором будови нової церкви на Богданівці (де опісля Антін Чайковський розмальовує іконостас). Молоде подружжя засновує на Богданівці читальню "Просвіти" (Антін є якийсь час головою), опісля обоє беруть активну участь в комітеті будови Народного дому. Як державний урядник, Антін Чайковський отримує згодом урядове помешкання біля головного двірця у Львові. "Сусідки-поляки, — говорила у своїй промові Бабця, — знали, що я латинського обряду, але навчилися шанувати мої почування і ніколи не бажали мені на патинські свята".

Все таки, демонстративне українство цілої родини, факт, що дітей усіх хрищено в українській церкві і виховувано в українському дусі, причинилися, говорила Бабця, до передчасної емеритури Антона Чайковського. У зв'язку з тим, обоє виїжджають до заміжньої дочки Лесі Яцкевич, у корінну Польщу, до Радома, саме напередодні вибуху другої світової війни. Тут знову включаються обоє в громадську працю, цього разу на форумі Українського Допомогового Комітету. В жовтні 1941 року повертаються до Львова. Тут Бабця працює в акціях Червоного Хреста, опікується хворими полоненими, стає в ряди жіночої секції при військовій управі Дивізії "Галичина". 1944 року разом з іншими членами родини покидає рідну землю. Шлях

емігрантки веде через Кринцю, Словаччину, Австрію, через скитальські табори Карльсфельду та Берхтесгадену, до Америки.

У скитальських таборах у Німеччині Бабця почувала себе в "своєму сосі". Ось вона описує Карльсфельд: "Там твориться мала українська держава. Іде прекрасна робота. День-у-день якісь засідання... Найкращі спомини з еміграції маю власне з Карльсфельду, хоч роботу ми робили дуже тяжку. Вічно якісь імпрези, з'їзди, прийняття, і все то на моїй голові". -(Вона була в той час господарською референткою Об'єднання Українських Жінок). А ось як вона сама лаконічними фразами характеризує свою діяльність у Берхтесгадені: "Головство делегатури ОУЖ. Таборова рада. Хор церковний і світський". — А поруч: "З'їзди письменників, НТШ, приїзд опери, бандуристів, "Трембіти", нашого театру Блавацького — у зв'язку з тим — маса праці!".

У Філядельфії Бабця включилася в роботу Союзу Українок Америки (була довгі роки головою 20 Відділу), вела різну харитативну акцію та була якийсь час членом Дирекційної Ради ЗУАДК, була в управі місцевого Літературно-мистецького клубу, їздила як делегатка на конгреси УККА, на конвенції СУА тощо. Але громадський вплив Бабці виходив поза межі постів, що їх вона займала. Бабця була активною громадянкою, що вважала себе причетною і співвідповідальною у кожній громадській дії. На зборах (а ходила вона на всі важливі зібрання), коли доходило до напруженого конфлікту різних фракцій Бабця часто забирала слово і вміла своїм гумором, тактом, жіночою добросердечністю та авторитетом старої досвідченої громадянки опам'ятувати розпалених опонентів та допомагати їм знаходити компромісову розв'язку.

Життя не щадило Бабці важких ударів: молодший син Роман загинув у бою під Бродами як старшина української дивізії. Старший син Юрій, лікар-ветеринар і надійний вчений-дослідник, помер нагло після операції напередодні закінчення війни. Бабця героїчно переболіла ці трагічні втрати і блискуче здавала іспити великих життєвих проб. Коли невістка, Юрієва дружина, важко захворіла і мусіла піддатися багаторічному шпитальному лікуванню, Бабця перебрала на себе виховання чотирьох малолітніх внучок. Переболіла вона та перетривала і найбільший, останній удар — втрату любого

чоловіка, що з ним у винятковій гармонії прожила повних сімдесят років.

Для мене, найстаршої внучки, Бабця була винятково близькою людиною. Найкращі спогади мого дитинства пов'язані з Бабцею, а в дорослому віці Бабця була мені найкращим випробуванням другом. У неї завжди можна було знайти розуміння, пораду й допомогу, з нею завжди цікаво було поговорити. Бабця вміла критикувати і картати, але робила це не як матріярх-автократ, але як старший і більш досвідчений приятель, з великою добросердечністю, з пошануванням власного "я" навіть своїх малолітніх внуків і правнуків. І треба признати, що Бабця вміла теж і приймати критику, навіть під власною адресою, навіть від власної внучки! Коли я, було, висловила їй часом зовсім щиро якесь негодування у зв'язку з будь-яким її громадським виступом, мовляв, "чи конче треба було виступати і говорити?" — Бабця не ображалася, не картала мене автократичним тоном, не виголосувала монологів-поучень, а щиро-по-приятельськи сперечалася: "Не маєш рації. Треба було!" — і пробувала мене переконати.

Минулого року в січні Бабця дістала наглий удар і після кількох тижнів майже повної непритомності 25 лютого 1977 року померла. До цієї остаточної своєї недуги, не зважаючи на свій вік (87 років), зберегла свою феноменальну пам'ять, свій живий інтелект, що його могли їй позаздрити люди з університетськими дипломами, свою життєрадісність, яка перемагала всі фізичні недомагання, свою активну поставу до життя, своє зацікавлення людьми і книгами. На похоронах Уляна Любович, висловлюючи мені співчуття, сказала: "Ваша Бабця — це була не особа, це була інституція". Як багато змісту в цій фразі — можуть оцінити лише ті, хто Бабцю знав особисто. А знало її, здавалося мені, "пів Галичини", а принайменше "пів Львова". Часто, коли мене знайомили із громадськими діячками старшої генерації, я залюбки говорила із гордістю: "Вам моє прізвище може нічого не каже, але я — внучка Михайлини Чайковської!" І тільки один раз — Вінніпезі — трапилася мені несподіванка: старша жіноча діячка глянула на мене здивовано і сказала: "Вибачте, але я не знаю пані Чайковської!". А я збентежено випалила: "Не може бути! Невже Ви справді не знали моєї Бабці?".

МАРТА ТАРНАВСЬКА

ДО УВАГИ СПОНЗОРІВ СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ СУА

З нагоди Конвенції СУА, референтка суспільної опіки Гол. Управи задумує опрацювати бюлетень з інформаціями про стипендії, стипендістів, спонзорів, подаючи світлини, які будуть у її розпорядженні. Будуть подані в плати по жертв, виплати стипендії та інші матеріали від часу, коли СУА розпочає допомогу стипендіями в 1967 році.

Дуже просимо ВСІХ Спонзорів теперішніх і колишніх прислати їхні світлини, щоб можна було помістити в цьому пам'ятковому бюлетені". Це буде облік великої допомоги студіюючій молоді на протязі 11 років. Це буде і пам'ятковий документ та доказ, що українська громада в діаспорі не є розділена географічною віддаллю.

Просимо всі Відділи СУА, які придбали СПОНЗОРІВ, або знають спонзорів, щоб заохотити їх прислати світлини,

бо дуже мале число спонзорів на наше прохання у листах до них присилає знімки.

Просимо також надсилати *короткі* зауваження (на взір американських листів до видавців) про Стипендійну акцію СУА, які постараємося помістити, в міру можливости, в цьому бюлетені.

Знімки і матеріали прошу прислати не пізніше 30 березня ц. р. на адресу референтки суспільної опіки :

DR. TEODOZIA SAWYCKA
134 Leah Street
Utica, N.Y. 13501 U.S.A.

T. C.

НА ШЛЯХУ ДО ПРОФЕСІЙНИХ ВЕРШИН

Марія Кульчицька відзначена журналістичною нагородою

Чимраз частіше в загально-американському професійному світі подибуємо молодих українок, які прямують до вершин по хистких щаблях стрімкої драбини професійної кар'єри.

До них належить Марія Кульчицька з Чикаго, що, як стипендистка Організації Журналісток (Women in Communication) після закінчення журналістики в Норт-Вестерн університеті в Івенстоні, Ілл. ступнем магістра, стала працювати редактором-асистентом у журналі "Сейвінгс енд Лоун Нюз" (Savings & Loan News). Цей журнал є американською всекрайовою публікацією шадничо-позичкових банків. Ставши його співредактором, М. Кульчицька виспеціалізувалася в ділянці банківництва, зокрема в секторі фінансового ринкознавства й операцій, електронічного переносу фондів і в проблематиці людських ресурсів, зокрема жіноцтва. Завдяки своїм здібностям, науковій підготовці, дослідній праці, здоровій амбіції й наполегливості Марія стала незабаром заступником головного редактора цієї престижної фахової публікації американського економічного світу в ділянці банкової індустрії.

Восени м. р. М. Кульчицька здобула нагороду видатного журналіста, признану їй Національною Асоціацією Банкірів-Жінок (National Association of Bank Women) під час 55-ої Конвенції цієї організації в Атланті, Дж. Нагороджена отримала настінну плитку

признання й грошову нагороду в сумі 300 дол.

Це відзначення М. Кульчицька отримала, як одна з двох переможців у журналістичному конкурсі за написання статті "Жіноцтво на вершинах?" (Women at the top?). У цій конкурсній статті вона дала глибоку і вдумливу аналізу можливостей праці жінок у шадничо-позичкових банках з історичної точки зору, сугерувала керівним чинникам цих фінансових установ поради і вказівки, як підготувати жінок до ключових позицій у цьому секторі економічного життя, розглянула проблему їх платень і обговорила питання співвідношення між жіночими й чоловічими працівниками на вищому щаблі фінансово-економічної ієрархії.

Конкурс і нагорода НАБЖ була встановлена цією організацією в 1974 році з метою вирізнити замітніші статті, які порушують питання ролі жінок-професіоналісток в банковості та їхнього впливу на розвій всієї економіки країни. Участь у конкурсах відкрита для всіх журналістів, які публікують в американських газетах і журналах статті з тією тематикою і відповідають умовам конкурсу.

НАБЖ об'єднує професійно коло 19 тисяч керівних банкових працівників у 50-ти стейтах США, в Канаді та в деяких інших країнах. Завданням цієї організації є сприяти до росту банкової індустрії взагалі і до збіль-

Марія Кульчицька Maria Kulchytska.

шення можливостей праці жінок у банківстві та зайняття ними ключових позицій зокрема.

Марія Кульчицька є донькою Ярослава й Софії з Прокуратів Кульчицьких, які діяльні в громадському й пластовому житті в Чикаго. Після закінчення початкової школи в Нью-Йорку й у Чикаго та після градуації в середній школі Непорочного Зачаття, студіювала за стипендію журналістику в Норт-Вестерн університеті, де здобула ступінь бакаляра в 1967 р. і магістра в 1968 році.

М. Кульчицька діяльна в громадському житті, зокрема в Пласті (Курінь "Лісові Мавки"). За свою пластову працю була двічі відзначена св. Юрієм у бронзі.

Бажаємо Марії Кульчицькій швидко підніматися до вершин по східцях своєї професійної кар'єри.

Марія Баратура

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Від ряду літ на кожні свята, Різдвяні та Великодні, а теж на Новий Рік редакція "Нашого Життя" дістає листи від читачок. Сьогодні хочеться згадати про читачку з Мюнхену Софію Качанюк, яка не забуває ніколи написати до нас листа, при тому завжди у гарних милих словах дякує за наш журнал. Такі листи це не тільки приємність але теж підтримка та правдива заохота до нашої, не завжди "солодкої" щоденної праці. Сьогодні подякуємо пані Софії Качанюк зацитувавши при тому уривки з її листів:

"Прошу прийняти мій щиросердечний привіт. Рівночасно складаю Вам мою сердечну подяку за Ваш високо-вартісний журнал "Наше Життя". Він вносить у моє тяжке життя на чужині багато розради й скріплює мої сили. За Вашу ласкаву пам'ять про мене остаюсь Вам глибоко вдячна."

Щасти Вам Боже!

Ваша Софія Качанюк.

Такі і подібні листи приходять часто від старших осіб, які не спроможні самі оплатити передплату на "Наше Життя". Заохочуємо членок СУА та передплатниць дарувати передплати не тільки для читачок в Бразилії але теж в США та інших країнах тоді, коли їм важко оплатити самим цю суму.

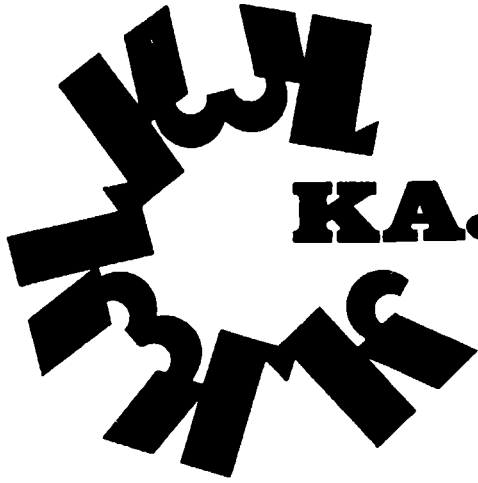
ДОРОГА ПАНІ РЕДАКТОР!

З правдивою приємністю наш 72 Відділ передає на запасний фонд "Нашого Життя" суму 50. дол.

6 листопада Відділ приготував полуденок для Окружної Управи Нью-Йорку та голів Відділів тієї Округи. Кошти цього полуденку в сумі 43.28 доларів звернула Управа, а Відділ доповнив цю суму до 50. дол. і передав на запасний фонд "Нашого Життя". Крім закуплених продуктів, Ольга Літеппо, Текля Гусяк і Стася Бродин приготували солодке для цього полуденку.

Передаючи цю суму, Відділ бажає нових успіхів у праці.

Ольга Літеппо голова 72 Відділу СУА

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

ОПРАЦЮВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА-АНДРУШКІВ

матизовані й описані українською і польською мовами. Авторка репортажу захоплена багатством колекції і Ф. Гочем, який за професією хлібороб.

УКРАЇНА

- У члени Спілки письменників України прийнято Євгенію Божик (1934 року народження) та Клавдію Фролову (1923 року народження). Є. Божик закінчила факультет журналістики Львівського університету та працює кореспондентом львівської обласної газети "Вільна Україна". Вона — прозаїк, автор збірки нарисів та оповідань "Йду поміж люди" (1977), повісти "Мій день" (1973). Клавдія Фролова закінчила філологічний факультет Дніпропетровського університету та виконує обов'язки завідувачки кафедри української літератури цього ж вузу. Вона авторка книг "Андрій Головка" (1967), "Розвиток образної свідомости в українській ліриці" (1970) та "Естетичні категорії в українській радянській ліриці" (1970). Обидві письменниці пишуть українською мовою.
- У Києві відбулися Другі Всесоюзні молодіжні спортивні змагання, на яких в ділянці плавання п'ятнадцятилітня харків'янка Тетяна Мациборко завоювала титул чемпіонки ігор. Вона здобула п'ять золотих медалей на 100, 200 та 400 метрових віддальх.

ПОЛЬЩА

- 25-27. XI. 1977 відбулася наукова конференція, присвячена пам'яті польських етнографів К. Мошинського та Ю. Обремського. З доповіддю на тему "Ознаки етнічної відрубности лемків" виступила мгр. Е. Регульська. Вона є випускницею катедри етнографії Варшавського університету. У конференції, яку влаштував Комітет слов'янознавства Польської Академії Наук, узяли участь польські та югославські вчені.
- У польському журналі "Святовід" (грудень 1977, ч. 825) журналістка Барбара Штетнер-Стефанська в статті "З долини смерти до вод" описує відвідини приватного музею лемка Федора Гоча в місцевості Зиндранова. Свою хату, побудовану в 1869 році, Гоч відвів під музей "Пам'ятки лемківської культури" і помістив у ній зразки вживаного на Лемківщині господарського знаряддя, народньої ноші, ікон і подібних експонатів. Експонати вміло розміщені, систе-

США

- 25. 1. 1978 Конгрес США назначив 66-річну Мюріел Гамфрей сенатором стейту Мінесоти на місце її покійного чоловіка сенатора Гюберта Гамфрей. Цю посаду М. Гамфрей буде займати до наступних виборів, тобто до жовтня ц. р. Вона буде єдиною жінкою в теперішнім складі Сенату США. М. Гамфрей заявила, що бажає довести до завершення працю свого чоловіка.
- NASA (Державна адміністрація астронавтики і повітряних просторів) перший раз у своїй історії включила шість жінок у групу майбутніх астронавтів. Джудіт Резник, електричний інженер, Анна Фішер, лікар, Маргарет Седдон, хірург, Катрин Суліван, геолог, Шаннон Лусид, біохемік та Селлу Ріде, фізик, починають у липні в Гюстоні (Тексас) дворічну програму підготовки до летів у небесних просторах.
- Нью-Йорк. 24- XII. 1977 радіостанція WNYC-FM передавала різдвяну програму фортепіанової музики українських композиторів. Багату програму, яка складалася з творів М. Фоменка, І. Шамо, С. Людкевича, В. Косенка, В. Барвінського та Антона і Лева Рудницьких, по-мистецьки виконала піяністка Флоренс Бокаріюс-Сагайдачна.

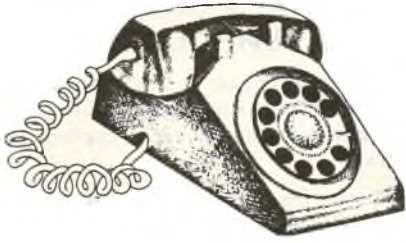
ПОДЯКИ

Сердечно дякую паням-членкам 82 Відділу СУА за вислови співчуття, за слова розради усім тим які прибули віддати останню прислугу моїй найдорожчій мамі **бл. п. Анні Матраль**. Складаю 25.00 дол. на суспільну опіку

Ольга Гірна

В доказ подяки Нусі Секреті за улаштування тризни в пам'ять моєї мамі **бл. п. Анні Матраль**, складаю 25.00 дол. на стипендійну акцію СУА.

Ольга Гірна

Тільки між нами і телефоном ...

СПОВІДЬ ПРО ЗАБОБОНИ ТА РІВНОПРАВНІСТЬ

Цього разу хочу з Вами поділитися змістом приватного листа від однієї моєї добре знайомої, хоча набагато молодшої особи. Те, що вона описує, часто трапляється в різних формах і виявах у наших близьких, по домах і по товариствах та організаціях.

Отже:

..."пригадуєте, як мої доні мали ще 1 й 2 роки, я завжди підкреслювала, що буду їх виховувати нарівні з хлопцями, так як і старшого сина. Мені особисто стільки разів доводилося бачити нелогічні й несправедливі вирішення родин у справі освіти дітей і т.п. Або ще й досі по наших громадах переживати пониження. Коли вибирають президію нарад, то звичайно мужчина головує, а секретаря "обов'язково" (!?) пропонується з "гарної статі". Ось, мовляв, навіть з джентлменським жестом, — це ваше місце!

Як я дуже хотіла цю несправедливість побороти! Ви пригадуєте, як в нас і син і дочки чергуються в прибиранні стола, змиванні посуду й т.п. Вони всі навчилися варити, пришивати собі гудзики, зашити розпорене і т.п. Мені здавалось, що, може, пощастить виплекати в дітей почуття, що всі вони рівноправні одиниці. І не повірите, що нам притрапилось, що сколихнуло, зрушило підставу, яку я так довго плекала. І все це через святковий час!

Ми дуже стараємося святкувати всі релігійні свята по-традиційному. На Різдво кладемо сіно під скатерть і дідуха в куті, і часник на всі роги стола; ми навіть обходимо весь свій город (границю) з пшеницею і медом, щоб добра доля і щастя радо в нас сиділи. Поганим маком ми посипали входи до хати, щоб погана доля його наїлась і в хату до нас не йшла. Одним словом, усе, що в книжках пишуть!

Перед Новим Роком щось син натякнув, що відкладав для себе пшеницю, щоб рано всім побажати, пшеницею посипати, ну й мати надію на срібного чвертака ... Він сидів і вишукував у збірнику нові побажання на цей рік.

...Рано-ранесенько, ледве почало світати, я почула шерех у кімнаті. На мене й на ліжко посипались зернятка пшенички. Я збудилась і, як тільки розпізнала, хто їх сипле — я вискочила з ліжка.

"Тихо, доню, тихо! Не кажи нічого, бо це **хлопець** має перший побажати".

Що ж я сказала! Подивившись на заскочений і здивований погляд доньки — я щойно справді почала будитися! Що я зробила! Стільки вічного говорення про рівноправність, і тепер, я мов якась старосвітська відстала міщанка втікаю від щирого побажання дівчинки!

"Традиція" взяла верх! Скільки то "добре вихованих" старших пань не раз обережно запитували мене перед дорогою чи на іменини: "Чи вже вам хтось бажав? Чи можу вам побажати?" Щоб тільки не побажала жінка першою і так не принесла нещастя!

І так же само навіть я зробила, залишивши синові першенство побажати щасливого нового року. Забобонність з давніх поколінь заговорила в мені відрухо. І як же я тепер можу стерти це з пам'яті моєї дочки, яку я хотіла виховати повноцінною, а тут налякала її забобою, що жіноче побажання може принести нещастя...".

Я довго над цим листом думала й відтоді сама себе ловлю на такому, як намагання ранком стати спершу правою ногою. Але тут хоч одна нога не відчуватиме нижчости від другої ...

Любов Калинович

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

АКРОНІМИ II

Чи можете розшифрувати всі подані тут акроніми українських організацій?

1. СФУЖО	6. ОДУМ
2. КУК	7. СУМА
3. УРС	8. УВАН
4. УНП	9. НТШ
5. ТУІ	10. УІТ

РОЗВ'ЯЗКА З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

1. Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.
2. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету
3. Український Конгресовий Комітет Америки
4. Союз Українок Америки
5. Спілка Українських Журналістів Америки
6. Об'єднання Мистців Української Сцени
7. Український Музичний Інститут
8. Український Народний Союз
9. Союз Українців-Католиків
10. Український Вільний Університет

З дня на день він так скоро росте.....
Час ніяк зупинитись не хоче,
І вчорашнє моє немовля
Нині "місьові" казку шепоче.

Тож гуляйте собі, порохи,
І порядки нехай почекають!
Я колишу хлоп'ятко мале,
А для вас тепер часу не маю.

Христя Вівчар

ВЗОРИ ВИШИВАНИХ СОРОЧОК ЗІ ЗБІРКИ ІРИНИ КАШУБИНСЬКОЇ.

Ентузіястка народного мистецтва, а особливо вишивок, Ольга Ткачук передала до редакції "Нашого Життя" 11 таблиць фото-відбиток сокальських взорів з сорочок зі збірки Ірини Кашубинської.

Для здобуття тих цінних, прекрасних взорів використала Ольга Ткачук своє перебування в Клівленді, де проживає Ірина Кашубинська. Як можна догадуватися, Ірина Кашубинська має багато цікавих матеріалів особливо з Сокальщини, де проживала й росла. Вона не тільки знаменитий знавець куховарських приписів, традиційного печива, декорування тортів та й інших кулінарних виробів, але теж любитель вишивки, особливо з Угринева. Сподіватися можна, що тих 11 взорів це перша "пайка", яку ми одержали і якою будемо поступово ділитися з читачами "Нашого Життя" Обом паням гарно дякуємо

Редакція "Нашого Життя"

ЗРАЗКОВА 90-ЛІТНЯ ГРОМАДЯНКА Й ЧЛЕНКА СУА

У рядах СУА є багато визначних діячок, але рідко трапляється, щоб 90-літні членки були активні в організації. Своєрідним унікатом є **Оксана Добрянська**, членка 22-го Відділу СУА в Чикаго, яка помимо похилого віку є дальше активна. Обдарована інтелекгентністю й погідною вдачею своє життя присвятила вихованню дітей і громадській праці. Її негасимий патріотизм спрямовує її до організованого життя. Вже в ранній молодості вступає до жіночого товариства "Мирносиць" у Чернівцях на Буковині, де вона вчителювала. Це була здебільша харитативна праця. З переїздом до Галичини осідає в Снятині, де організує Відділ Союзу Українок і стає в його проводі. Потім переноситься до Кракова, куди польська влада відрядила службово її чоловіка. Тут відкривається для молоді Оксани широке поле для громадської праці. Вона згуртовує тамошнє жіноцтво у Відділі Союзу Українок, веде курси українознавства для дітей і молоді і спільно з чоловіком стає в проводі "Просвіти", що об'єднувала українських виселенців на західних землях Польщі. Як делегатка Союзу Українок бере участь в Першому Жіночому Конгресі в Станиславові в 1932 році.

У трагічний час великої мандрівки тратить свого чоловіка і залишається вдового з двома нелітніми дітьми. Нелегке було її життя в переселених таборах у Німеччині. Працювала тяжко, нероз на двох роботах, щоб

заробити на прожиток і дати дітям змогу покінчити вищі студії — синові політехніку й донці медицину. Пересилившись до США, осідає в Амстердамі, Н. Й. Тут попри заробіткову працю береться за громадську діяльність. Засновує Відділ СУА. Під її проводом новоприбуле жіноцтво враз здавними емігрантками об'єднано ведуть живу діяльність. По кількох роках переноситься пані Оксана до Чикаго, щоб бути ближче своєї доньки. Тут включається в членство 22-го Відділу СУА. Вносить нові ідеї в життя чикагської громади. На сходах Відділу пропонує закласти бібліотеку і береться енергійно до здійснення цього задуму. Заохочує до поширення творів жіночих авторів і дає мочин до зорганізування "Гуртка Книголюбів". Не обмежує своєї праці до СУА, але працює і в інших організаціях. У суспільній опіці помагає висилати пакети до різних країн. Працює над упорядкуванням бібліотеки при Українському Національному Музеї і за свою працю отримує велике признание. Зі своєї скромної пенсії передплачує жіночу й загальноукраїнську пресу і складає пожертви на різні народні цілі.

Цей короткий життєпис свідчить про високоякісні громадські вартості, що просвічували О. Добрянській все життя. Молоде покоління на її прикладі повинно винести науку, куди треба прямувати і як працювати. А ми, подруги й знайомі дорогої й шановної Оксани Добрянської складаємо їй привіт з приводу її уродин і щирі побажання ще довгі роки провести на громадській праці.

Наталія Каменецька

Що зитати?

Молоді пишуть

НІНА МУДРИК-МРИЦ. "НА СВІТАНКУ" (ТОРОНТО, ОПЛДМ, 1974). 14 сторінок.

Казка описує, як когут рано всіх будить своїм кукуріканням. Всі сні (намальовані як маленькі дівчатка з крилами) втікають. Дівчинка ще хоче спати, але встає, молиться, миється, вдягається і їсть сніданок. Вона сварить на півника за те, що він всіх рано збудив. Здивований півник відповідає, що він думав, що люди кажуть: "Хто встає раненько, щасний буде".

Дуже приємно оглядати малюнки. Тут більше красок, як звичайно у книжках Ніни Мудрик-Мриц.

Ця книжка є для дітей від року 5 — 7. Кожна сторінка має малюнки у всяких красках. Казка є римована; на сторінках є тільки 4 лінійки. Букви є може трохи замальовані. Але це дуже добра книжка для маленьких дітей і напевно їх розважить.

Лада Онишкевич
10 років

ТІТКА АМЕРИКА

переклад Марії Струтинської

*Marie Halun Bloch: Aunt America.**New York: Atheneum 1963**Copyright 1963 by Marie Halun Bloch*

Продовження

Здивований вираз пробіг по шоферовому лиці, наче б йому прийшла в голову дивовижна, нова ідея. Він узяв лопату і стояв, нерішуче помахуючи нею.

Леся глипнула на людей довкола. Здушувана веселість блистіла в їх очах. Тільки дядько Володко не виглядав весело. Він стояв, вліпивши погляд у грязюку під ногами.

Батько перебив мовчанку: "Чому не дозволите нам відбути решту дороги пішком?" — він спитав. "Ми знаємо дорогу і це вже недалеко. Це ясно, що дорога не може бути вирівняна скоро, щоб машина могла проїхати."

Гомін одобрення почувся від гурту чоловіків. Шофер стояв хвилину, нерішений. Тоді він повернув лопату чоловікові, що її приніс і авторитетно сказав: "Ну, ваша правда. Якщо ви не заперечуєте тому, щоб прибути до міста пішки, маєте мою згоду".

Тітка Лідія всміхнулася, щаслива. "Дякую вам", вона кликнула. "Ви дуже ввічливий."

Леся поспішала до авта. "Мамо!" — вона кликнула, "Ми підемо пішки решту дороги."

Коли вони пустилися йти вниз дорогою, тато з малою тітчиною валізочкою, Леся побачила, що дядько Володко був ще далі чимось збентежений. Вона нахмурила чоло, здивована. Це не було в його вдачі. Він завжди був такий говіркий, такий самопевнений.

Якийсь час вони йшли мовчки, мама, тато і Єлена на переді, а тітка Лідія і дядько Володко за ними. Леся залишилася трохи позаду і розглядала тітку. Було щось неокреслене в тітчиній ході, наче б вона булахтось важливий, наче земля була на те, щоб вона по ній ходила.

Це нагадувало Лесі трохи те, як Голова йшов по місту. Але, не зовсім. В ньому було якесь зухвальство, тоді як у неї — чи ви любили її, а чи ні, — цієї зарозумілості не було. Це була закордонна хода. І Леся розмишляла, чи всі люди в Америці так ходять?

Тітка Лідія пристала на хвилинку, і поки її погляд біг далеко понад темні лани, що котилися до обрію, її очі наповнилися сльозами. "Як же це чудово", вона ніжно промовила до них усіх. "І тільки подумайте, я йду знову моєю рідною землею. Кому б це приснилося!"

Леся пробувала вдуматися в почуття її тітки. У світі чудес, як Америка, чи тітка Лідія мріяла, часом, про ці звичайні лани? Леся поглянула тепер на все іншими очима.

Раптово, десь зліва, голосний штучний голос гучно затрубів.

"Господи, це що таке?" виклинула тітка Лідія, виврана зі свого настрою.

Мама оглянулася назад і відповіла:

"Сільський майдан мусить бути десь там, праворуч. А це — публічне радіо."

"Публічне радіо?" тітка перепитала.

В одностайному тоні голос трубів щось про пляни весняних засівів. Потім якась бряскітлива музика понеслася над тихими полями

"Чи ви хочете сказати мені", вибухнула тітка Лідія обуреним голосом, "що ви мусите слухати того галасу, чи хочете, чи ні?"

Тато здвигнув плечем.

"Хто слухає?" спитав коротко.

Це була правда, подумала Леся. Хоча бо кожного ранку, як вона йшла до школи, міське радіо кричало на весь голос, але вона не могла пригадати, щоб колись справді прислухалася до нього.

Коли вони пішли знову, дядько Володко пробував в'янити.

"Це є спосіб, яким влада може досягнути населення. Бачите..."

Але тітка Лідія перебила його:

"Це щось нестерпне!" ствердила вона просто.

Це був новий погляд на справу, такий, про який Леся ніколи не думала. Вона спохмурніла. Але ж, напевне, тітка Лідія не була права у своєму осуді, а дядько Володко, як завжди, був.

Тітка ще не скінчила. Понесена злістю на радіо, вона продовжувала тихим голосом, очевидячки призначеним тільки для дядька Володка.

"І чому ти був такий готовий з тією лопатою, там? Чи ти не усвідомляєш, що той шофер був найнятий мною? Або може ти вважаєш його своїм наставником?"

Дядько Володко пригорбився, наче б він почув на собі удари. Він глянув на тітку Лідію.

"Людина мусить жити якимось," він сказав тоном оправдання.

"Жити? І ти називаєш це життям поводитися так... як віл у ярмі?"

Продовження на стор. 26.

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖУРНАЛА "НАШЕ ЖИТТЯ"

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

До кінця січня 1978 року зложили:

Окружні Управи і Відділи СУА	39,093.28 дол.
Поодинокі особи	7,286.39 дол.
Разом	46,379.67 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н.Ж." ВПРОДОВЖ М. СІЧНЯ 1978 р. НАСПІЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:

500 дол. — 13 Відділ — Честер
500 дол. — 64 Відділ — Нью Йорк
78 дол. — 38 Відділ — Ленсінг, Міч.
50 дол. — 72 Відділ — Нью Йорк
35 дол. — 47 Відділ — Рочестер
20 дол. — 82 Відділ — Нью Йорк

Разом 1,183.00 дол.

"ЛИСТУВАННЯ"

Пригадуємо всім читачам "Нашого Життя", старшим і молодшим, шкільній молоді та студентам вищих шкіл, що програму "ЛИСТУВАННЯ" з великим успіхом провадить уже четвертий рік з доручення Суспільної Опіки СУА пані Аня Кравчук і що сотки осіб користають з можливості придбати нових друзів за допомогою листування. Тож ще сьогодні зверніться до пані Ані Кравчук на адресу:

До Осередку Листування СУА

с/о

Mrs. Anna Krawczuk
26 William Street
Maplewood, New Jersey 07040 U.S.A.

Я зацікавлена/й/ листуванням і подаю дані для його започаткування:

ПООДИНОКІ ОСОБИ:

10 дол. — І. Рудик — Абсекон
10 дол. — Фалина Кульчицька — Ді-троїт
5 дол. — Аркадія Стебельська — Майнервіл
4 дол. — Неонілія Кліш — Філядельфія
105 дол. — пожертву проголошено в листі "Замість квітів"

Разом 134.00 дол.

Поля Книш
фінансова секретарка

ДО ПРЕСОВИХ РЕФЕРЕНТОК ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

В грудневому числі "Нашого Життя" було подане чергування хроніки, не зважаючи на це, пригадуємо ще раз, що:

Округа Філядельфія (Відділи поза містом) до квітневого числа перешлють хроніку до 28 лютого 1978 р.

Округа Нью-Йорк до травневого числа — до кінця березня 1978 р.

Округа Нью-Джерзі до червневого числа — до кінця квітня 1978 р.

Дуже просимо придержуватися реченців і тим самим улегшити працю редакції.

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ГРУДНІ 1977 р.:

По 2.000.00 дол.:

Катерина і Микола Іванчичі, Тонаванда

По 200.00 дол.:

Йоганна Михайленко, Саскатун
Д-р Іларіон Домбчевський, Джеймсвіл
"Певність" Українська Щадничо-позичкова С-ка, Чікаго через 22 Від. СУА

По 150.00 дол.:

Іван і Марія Крамарчуки, Рочестер
Д-р Тетяна Цісик, Філядельфія
Володимира Брикович, Філядельфія

По 135.00 дол.:

Централа СУА, Нью Йорк (Збірно датки за м. жовтень 1977.)

По 100.00 дол.:

Мирослава Савчак, через 82 Від. СУА, Нью Йорк
Д-р Теодор Небожук, Вест Сенека (Доповнення стип. за 1977 р.)
Студент Емар Т.
33 Від. СУА, Парма (на купно черевиків для дітей в Інституті Св. Ольги в Бразилії)

По 45.00 дол.:

Інж. М. Савчак, Бруклін (через 64 Від. СУА)

По 10.00 дол.:

І. і Т. Ванчицькі, Філядельфія
Осип Петрович, Філядельфія

Разом 3.650.00 дол.

УВАГА ВІДДІЛИ

Як подано до відома в обіжниках з дня 29 квітня і 22 жовтня 1977 р., повідомляємо відділи, що остаточний реченець для поміщення на першій таблиці меценатів Українського Музею (даток у висоті 1000.- дол.) та одержання грамоти добродіїв (висота датку 500.дол) в рамках XVIII Конвенції СУА є кінець березня 1978 р.

З огляду на час потрібний для виконання таблиці і грамот, пізніші датки будуть проголошені згодом при інших святочних нагодах.

З нагоди 25-ліття 13-го Відділу цеглини на Український Музей зложили: заступниця-голови СУА Леся Різнюк 20.00 дол. членки 13-го Відділу Марія Карман 50.00 дол. Анна Бугаєвська 10.00 дол.

In Honor of Mrs Anna Sywylyak's 80th Birthday Anniversary, who was instrumental in organizing and supporting our Branch, we are donating \$20.00 toward the Ukrainian Museum.

Branch 52 of the UNWLA

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1978

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ТРИДЦЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДРУГЕ

В ОБОРОНІ ВІРИ І ЦЕРКВИ

У 1976 р. Світовий Конгрес Вільних Українців проголосив акцію оборони віри і церкви в Україні. Ці заходи йшли в різних напрямках і завершилися меморіалом до Об'єднаних Націй, що його опрацювала Комісія Прав Людини при СКВУ. Однак ці заходи усвідомили нам, що така акція не може обмежитися одним роком. Її слід продовжувати й поширювати, коли вона має дати вислід.

Підставою до акцій оборони повинен бути зібраний матеріал. Про переслідування віри і церкви в Україні знаємо багато, але не документально. А це переслідування чи радше нищення ішло довгі роки і різними шляхами. Не знаємо всіх подробиць, як і головних етапів. Недавно на Плен. Нарадах СКВУ виринув внесок, що слід було б зібрати прізвища священників, які були переслідувані чи загинули. Виявляється, що не маємо навіть такого перегляду. А ці воїни Христові були першою лавою, що її заатакував большевицький режим.

Радіємо, що наше громадянство усвідомило собі це завдання. Досліди провадити важко, бо вже проминуло багато літ, бракує свідків і немає доступу до джерел. Та щодалі йтиме час і буде віддаляти нас від тих подій, то менше виглядів на зібрання інформації. Коли не буде повного перегляду, то варто зібрати й приблизний. Це може залишитись єдиним доказом того хресного шляху, що його перейшла наша Церква впродовж останніх 60 років.

ІЗ ЗВІТУ ГОЛОВИ ОУЖ ВЕЛ. БРИТАНІЇ

У днях 10, 11 грудня 1977 р. відбулись у Нотінгемі 27 Заг. Збори Організації Українських Жінок Вел. Британії. З'їзд дав перегляд проробленої праці, яка докладно була обговорена у звіті голови й інших членів провладу. Звітний час охоплював два роки.

Слід відмітити у зачитаному звіті заснування двох нових гуртків (в Лютон і в Бірмінгем), відзначення 6 річниці смерті Алли Горської окремих вечором, улаштування демонстрацій в днях 8 березня 1976 і 1977 рр. перед советською амбасадой у Лондоні і видання відповідної летючки, постачання інформацій про українських жінок-в'язнів до англійської

преси і телевізії, редагування жіночої сторінки в часописі "Укр. Думка", посилення пакунків потребуючим і проведення збірки в їх користь, придбання цінних предметів домашнього промислу для музею ОУЖ, ведення бібліотеки книжок і журналів. Зв'язок із гуртками був дуже живий, чого доказом є 43 поїздки голови п-ні Марків, а їздили до них також інші члени Гол. Управи. Представниці Гол. Управи брали участь в усіх подіях української громади. Влаштовано конференцію з молодим членством і семінар для секретарок.

З таким багатим вислідом дволітньої каденції Організація Українських Жінок провела вибори нової Гол. Управи. На її чолі стала п-і Анастасія Остап'юк, довголітня провідна членка ОУЖ.

В цій ділянці могли б жіночі організації дати свій великий вклад. Українська жінка і мати все була віддана своїй церкві і найглибше відчула і пережила оте нищення, що проходило на її очах. Байдуже чи це відбувалось переминою церкви на магазин чи заборною релігійних практик — українська жінка і мати запам'ятала кожен богохульний акт, що стався в її оточенні. Деякі з них, звільнені з заслання, пережили там гостріші форми переслідування за віру, коли за молитву чи спів колядок можна було опинитись у карцері. А ця молитва чи колядка — це був їх скарб, що дозволяв терпіти труднощі і злидні каторги.

Тому кличемо до такої акції всі жіночі організації. Комісія Оборони Переслідуваних при СФУЖО випрацює плян і дасть вказівки. В якій формі проведуть досліди — це не знаємо. Але просимо привітати ті запитні листки, що їх вишлемо незабаром.

В цій акції не буде головних і побічних інформацій — кожна подробиця важлива і цінна. Закриття церкви для нас так само важливе, як доля священника і його родини. Про знесення придорожного хреста хочемо так само знати, як і про заборону дітям ходити до церкви. Все це потрібне, щоб дістати повну картину того лихоліття, що настало для української церкви на рідних землях.

ОСОБИСТЕ

П-і **Славі Драбат**, референтці Управи СФУЖО, складаємо вираз нашого глибокого співчуття з приводу смерті її чоловіка **бл. п. Григора Драбата**.

П-і **Дарії Степаняк**, членці Комісії Зв'язків СФУЖО, висловлюємо наше щире співчуття з приводу смерті її чоловіка **бл. п. Романа Степаняка**.

Управа СФУЖО

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. проф. Романа Іщука** складаю 10 дол. на Орг. Фонд СФУЖО

Христина Турченко
Філадельфія

НАГОРОДЖЕНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЮ ФУНДАЦІЄЮ

Євгенія Янківська Evhenia Iankivska.

На початку 60-тих рр. Комітет Українців Канади встановив Народню Фундацію ім. Тараса Шевченка. З доручення цієї Фундації КУК відзначає на своєму З'їзді визначних українців і українок. Перше таке вшанування відбулося в 1962 р.

На XII З'їзді Комітету Українців Канади, що відбувся в половині жовтня 1977 р. у Вінніпезі, відзначено Шевченківською медаллю кілька жінок. Це були — пп. **Євгенія Янківська**, Торонто, почесна членка СФУЖО. **Анна Прийма**, Едмонтон, членка Крайової

Управи ЛУКЖ, **Ірина Туркевич-Мартинець**, Вінніпег. **Стефанія Пауш**, Едмонтон, секретарка Гол. Управи СУК, **Ганна Романчич-Ковальчук**, Ст. Кетринс, почесна членка СУК.

Радіємо, що в рядах відзначених знайшлися дві визначні членки Ліги Українських Католицьких Жінок, які положили великі заслуги в розбудові СФУЖО. Почесна членка СФУЖО Євгенія Янківська походить із Тернополя. Вже юначкою проявила себе активно у Пласті, пізніше була членкою Управи Філії Союзу Українок. Працювала також у Просвіті. Прибувши до Канади, стала членкою ЛУКЖ і довгі роки працювала в Єпархіяльній і Крайовій Управі. Стала співзасновницею Фінансової Комісії СФУЖО в 1952 р., а в рр. 1960-61 головою цієї Комісії. У 1959 р. стала референткою сусп. опіки в Управі СФУЖО, а в 1969 р. головою Статуткової Комісії СФУЖО. На III Конгресі обрано її почесною членкою СФУЖО.

Анна Прийма походить із Радехова. Приїхавши до Канади, брала живу участь у громадському житті. Одружившись із Осипом Приймою обидвоє проживали кілька літ у Саскатуні, а потім в Едмонтоні. Була співзасновницею у 1941 р. жіночого това-

Анна Прийма Anna Pryima.

риства Добра Воля і провінційної організації Українське Католицьке Жіноцтво у 1943 р. У рр. 1944-49 була провінційною головою Ліги Українських Католицьких Жінок Канади а потім мала різні пости в Єпархіяльній і Крайовій Управі. На 2 Конгресі СФУЖО в Нью-Йорку у 1959 р. мала доповідь на організаційні теми. Була першою головою Музейного К-ту ЛУКЖ, у 1961 р. вибрано її почесною членкою ЛУКЖ. У 1976 р. дістала відзначення від провінційного уряду Альберти за свою працю.

СЕСІЯ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В рамках XII Конгресу КУК у Вінніпегу відбулась також Сесія Комітету Українок Канади. Звіт із 3-річної каденції подала голова Ярослава Іванчук. У програмі Сесії був панель на тему "Протидія асиміляції", в якому виступили Ольга Саварин, (ЛУКЖ), Марія Шкамбара (ОЖ ОЧСУ) і Юстина Лучак. Проводила панелем п-і Любомира Чайковська, голова Організації Українок Канади. Голова Резол. Комісії п-і Стефанія Бубнюк відчитала резолюції. На Сесії було 200 делегаток і гостей.

До нової управи увійшли: Віра Бучинська — голова, Петруся Воррен, Люба Чайковська, Ольга Завісляк, Ярослава Іванчук — заступниці, Докія Черевик — протоколярна, Анна Василичин — кореспонденційна секретарка, Анна Гембарська — касирка.

Під час сесії обрано п. Марію Диму, засновницю Комітету Українок Канади почесною головою.

КОМІСІЯ ЗВ'ЯЗКІВ СФУЖО

Дня 13 жовтня 1977 відбулась у Нью-Йорку нарада Комісії Зв'язків, яку провадила референтка п-і Олена Процюк. Були присутні — Раїса Куделя і др. Софія Карпінська (УЗХ), Каміля Смородська (СУА), Дарія Степаняк (ОЖ ОЧСУ). В. Пахолюк (ОУПС) виправдала свою відсутність.

Комісія обговорила потребу доповнення свого складу та заснування подібної Комісії Зв'язків у Канаді. Висловлено бажання кращого інформування Комісії про засяг зв'язків і біжучі заходи Управи СФУЖО.

Референтка О. Процюк, яка входить до двох Комісій ОН, а саме Комісії Декади і Міжнар. Року Дитини від Світового Руху Матерів, поінформувала присутніх про плян праці тих Комісій.

УВАГА

ПРИГАДУЄМО ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "НАШОГО ЖИТТЯ" ЩО РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА НАШОГО ЖУРНАЛУ ВІД 1 СІЧНЯ 1978 Р. ПІДНЕСЕНА ДО 11.00 ДОЛ.

КОМІСІЯ ДЕКАДИ ЖІНОЧОГО ПОСТУПУ ПРИ ОН

Комісія Декади Жіночого Поступу у Нью-Йорку заповіла на 21 березня 1978 семінар, у зв'язку з підготовкою Світової Жіночої Конференції у 1980 р. Головну доповідь виголосить Гелві Сіпіла, секретар Об'єднаних Націй для справ Декади. У програмі є симпозиум з наświetленням кількох тем, а саме — жінок у сільському господарстві, працюючих жінок з родиною і жінок, що працюють виключно в домашньому господарстві. Окрім того відбудуться наради для вияснення проблем Африки, Півд. Америки, Азії й Пацифіку. Промовляти будуть також представники агенцій ОН. Семінар подуманий, як доповнення Комісії Статусу Жінки при ОН, що радитиме в тому самому часі.

ПРИГАДКА!

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXV

FEBRUARY 1978

No. 2

Editor Marta Baczynsky

HEROES AND TIME

We had the great opportunity to read the poem found in Ukrainian on page 1 here on a small folded sheet of thin grey paper which had wandered from hand to hand and was very reminiscent of secretive letters passed along amongst the incarcerated. Because of its physical appearance, the poem took on a special secret message. The effect of this little piece of paper becomes even greater when one realizes that it is the expression of the most intimate feelings of the author. Before our very eyes, all that the author has experienced, is presently experiencing, and will experience again becomes vivid. What is more, it becomes not only the voice of just this one author, but that of many just like him, both known about and unknown, those, that must choose between two paths: the easy one or the rather thorny path of the person that remains true to his beliefs. Many had lived under very pleasant circumstances, had occupied very prominent positions. They would have remained there had they not... had they not found the fate of their homeland, human rights, rights of an independent thought and word more important than bodily comforts.

Their decision did not involve a sudden heroic act. Instead, they committed an even more heroic deed by making their decision over a period of weeks, months and maybe even years. The expanse of time increased their moral and physical suffering. Although a person can usually withstand one heavy blow, it is much harder when one is forced to undergo a steady pressure. Mykola Rudenko, whose ill health requires constant movement and changes in body position, is forced to sit still for days and weeks.

Thinking about all of these imprisoned people, we inevitably find ourselves pondering over our ideas; It is a fact that

not all people are born with a predisposition towards heroism and not everyone is expected to commit great acts of bravery. However, every little effort counts and is required.

During a recent gathering, I met quite a few acquaintances, formerly enthusiastic and brave fighters. Maybe they still live with memories of their former triumphs. And what do they discuss? They talk about the "dissidents," criticizing them, analysing them, making comments and giving them "advice" as to how they should act and live, what they should say. What a mockery it all is of what they had experienced! Exhausting this topic, they move on to those discussions a little closer to home: criticism of existing organizations, of each other's houses and bank accounts, and even a debate as to how many thousands of dollars one must have in the bank to be considered "well-to-do." One then thinks: would these same people sacrifice even the smallest bit of their wealth, well-being and time for the same cause for which they were once willing to be jailed and even die?

Time... time is the power that multiplies suffering. But, it is also the power that is able to alter a person. The pressure of time during suffering can change a person; the pressure of time during good times can change a person's outlook on life, can change the brave into accommodating fools who only know how to criticize those who act, suffer and risk everything in the name of their ideas; It is because of these ideas that they struggle, in order that they may live the full life of a real person, preventing the occurrence of that which the piece of grey paper warns of:

"And you are no longer there
Instead, there is a dead hollow."

Translated by L. K.

WOMAN

MOTRIA KUSHNIR

VIEWS & NEWS IN WOMAN'S WORLD

Continuation

What forces thwart, inhibit and even totally destroy women's motivation to achieve in any area outside the home? Why are there so many women working in jobs instead of pursuing careers? Why do so many girls grow to be secretaries rather than executives, stewardesses rather than pilots, nurses rather than doctors?

As argued in last month's column, neither the barriers of sex discrimination nor the imagined limitations of "nature" can explain why so few women achieve distinction in the professions or, for that matter, why so few are prepared for well-paid jobs in the labor market. In this, the second part of the article, the causes of this phenomenon will be discussed. Briefly. Entire volumes could be devoted to this question, therefore, this modest contribution to the subject can serve only as an introduction to a very crucial area of concern.

We return, again, to the question "why don't women succeed in fields of endeavor outside the home? The answer is really quite simple: women don't succeed because they are

taught to fail. Consider, for a moment, the following research findings of various studies conducted over the last two decades.

- In 1958 — that is, well before the women's movement regained momentum — G. A. Milton conducted "Five Studies of the Relation Between Sex-Role Identification and Achievement in Problem Solving" for the Department of Industrial Administration of Yale University. The findings of the study, published in an extensive technical report, indicated that boys had greater mathematical aptitude than girls when standard tests were used to measure ability. However, when problems were simply reworded so that they dealt with cooking and gardening, girls improved their scores significantly even though the abstract reasoning required for solution of the problem remained the same.

- In 1968 a psychologist named Philip Goldberg undertook a study to determine whether "Women Are Prejudiced Against Women" — an approach which certainly qualifies the

3. Conducting an oral history interview

Continuation

Let us assume you have already chosen a person with whom you wish to conduct an oral history interview, made arrangements for the first meeting, and done all necessary background research. You are now wondering how the interview itself will go. You are probably asking yourself "What interviewing techniques shall I use!" or "How shall I make the best possible use of the opportunity to interview my oral author?"

The qualities that should characterize your approach to the interview are informality, good listening and sensitivity. Let us take a look at each of these qualities. An informal approach puts both you, and most importantly, your oral author at ease. Ask your oral author to choose a place for the interview that he/she finds most comfortable, be it a living room, office, or front porch. Don't walk into the house with your tape recorder in hand, ready to spring into action. Relax, chat about the weather, the decor, anything. If you're interviewing someone with a tight schedule, of course, you will have to cut down on the small talk, but even then some small talk is important. (Try to remember some speeches you have heard that *didn't* begin with a joke!)

Another quality that makes for the success of the interview is that much overworked expression "being a good listener." Keep in mind that your purpose is to gather information from your interviewee *not* to hear yourself talk. Ask an open-ended question and then let your oral author take it from there. You would be surprised how even very shy and quiet folks open up when the memories begin to flow. Your job is to stimulate those memories and record them.

This often requires a certain amount of sensitivity in the timing or wording of certain questions. For example, you might want to know how many years of schooling your oral author had. Rather than hitting him/her over the head with "You only got as far as the 4th grade, right!", it is much better to ask the interviewee to talk about his/her childhood and school years. In this way, you will get all the information you need, including the context for that information, plus the author's appreciation for your approach. Another possibility is to leave sensitive or potentially embarrassing questions for the later stages of the interview, when the interviewee has warmed up to you and to the idea of being interviewed.

You should have a framework for all your questions, and indeed you might want to have a list of questions to refer to. However, be flexible. Your oral author might go off on a tangent answering one of your questions, but may in the process provide you with information and reminiscences that you didn't know he/she had. It wouldn't be wise to cut off the interviewee's remarks just to get on with your list of questions!

Avoid dead-end questions, like "How old were you when you emigrated?" which only requires a response like "Twenty" or "Forty-one." Ask rather "What were the events which led you to emigrate?" When your oral author answers questions, always seek examples and anecdotes. The outline of people's lives is basically the same. It's the details and unusual experiences that distinguish one person from the next. Be sure you pick up those details in your interview.

One possible technique to employ in encouraging anecdotes, stimulating memories and ensuring a smooth flow

researcher as one who does not suffer from a feminist bias, to say nothing more. A sample group of female college students was asked to rate a number of professional articles from 6 different fields. The articles were collated into 2 sets of booklets and the names of authors were changed so that an identical article was attributed to a male author — for example, John T. McKay — in one set of booklets and to a female author — for example, Joan T. McKay — in the second set. Each student was asked to rate the articles in her booklet for value, competence, persuasiveness and writing style. As Goldberg has predicted, the identical article received significantly lower ratings when the reader assumed its author was a woman. While he had anticipated this result for the articles from professional fields generally considered the province of men, much to his surprise Goldberg's respondents also downgraded articles from the fields of dietetics and elementary education when they were attributed to female authors. When the same experiment was repeated by other researchers using both male and female subjects, it was found that males show the same implicit prejudice against women as do females. Goldberg's experiment ultimately proved that the majority of people, regardless of sex, immediately assume that professional men are better than women simply because they are men.

- In 1969 Matina S. Horner's now notorious study "Fail, Bright Women" was published in *Psychology Today*. The experiment was conducted to measure the level of conflict women felt about success and failure. The study required a

group of college women to complete the following story: "After first-term finals, Anne finds herself at the top of her medical school class." The women who participated in the study all had high intellectual ability and histories of academic success; they were the very women who could expect to have successful careers. Yet, over 2/3's of their stories revealed a clear-cut inability to cope with the concept of a career-oriented woman. They described Anne as being lonely, unhappy, unattractive and unsure of her "femininity;" Her achievement was seen as causing her to drop out of school to marry the male student who took her place as number one in the least severe cases and as precipitating her nervous breakdown, social ostracism and suicide in the most extreme instances. Of the remaining stories, half of the respondents presented Anne as going on to become a doctor; throughout the descriptions, the students felt the need to reiterate over and over that, despite her career, Anne was "still a woman" and that she was "really feminine." A significant portion of the stories, the final 1/6 of the sample, showed that the students could not face the question of success head on. Respondents wrote that Anne was not a real person, but the creation of several male students who were playing a joke on "women's libbers"; some wrote that Anne's being in first place was just a mistake made by computers, much to her relief; others wrote that Anne was destined to become a very fine NURSE. These same students also wrote essays about John who was first in his class. His stories read like dreams come true.

of conversation is the use of photographs as a memory tool. If you can, ask your interviewee to bring photographs from his/her collection to your meeting, then go over them with the oral author and ask what is happening in each photograph. You would be surprised how much information such an approach will yield.

One of the most difficult things for an interviewer to learn is the value of moments of silence during an interview. Very often, when an oral author lapses into a moment of silence, one tends to get a little nervous and start asking questions to "fill up" the silence. This is wrong. It doesn't take into account the fact that a person needs a moment of quiet reflection in order to let long-gone experiences and memories surface once more. You will find that some of the best anecdotes you get from your oral author will come after this kind of quiet reflection.

It's important not to tire your oral author or yourself. An interview should last about an hour, but not much more, especially when you are interviewing an older person. It is better to arrange for a second follow-up interview, than to try to conduct an extra-long one in one sitting. In a second interview, you have a chance to clarify points which came up in the first interview, and to check out inconsistencies which may have become apparent only when you listened to the tape of the interview at home.

Which brings us to the topic of the tape itself. In addition to the importance of good interviewing techniques, there is also the importance of a good quality sound recording of the interview, not to mention the avoidance of such mistakes as forgetting to bring an extra set of batteries for your cassette recorder, or an adapter.

When conducting the interview, be sure you are in a quiet area with no background noises such as screeching brakes, squeaking doors or screaming children, all of which would immediately register on your tape. Another sound to avoid recording on the tape is the sound of your own lovely voice

• In 1970 a 5-person team of researchers surveyed 79 clinically trained psychiatrists, psychologists and social workers, both male and female. The interviews revealed that a kind of double standard of mental health was practiced by the mental health professionals. Our concept of emotional stability and maturity as perceived even by specialists in the field has been distorted by the prevailing attitudes about femininity and masculinity. The clinicians had two different concepts of mental health — one for men and one for women; moreover, these concepts conformed nicely to sex-role stereotypes in our society. According to the respondents, a woman is to be regarded as healthier and more mature if she is: more submissive, less independent, less adventurous, more easily influenced, less aggressive, less competitive, more excitable in minor crisis, more susceptible to hurt feelings, more emotional, more narcissistic, less objective and more antagonistic toward math and science. This very same description was used by the very same clinicians when they described an unhealthy, immature man. Furthermore, the description fit an unhealthy, immature adult when gender remained unspecified.

Need one say more? Each one of these studies — and one can muster thousands more as evidence — document that: 1) women are undervalued in our society simply because they are women; 2) societal attitudes impact negatively on female self-respect, confidence motivation. Girls learn to perform down to expectations; they have good reason to avoid success. On the

saying such things as "Is that so!" or "Hm" or "Uh huh" or "How interesting." Remember, the tape is merciless in recording your every sound, so learn to respond to your oral author's remarks with silent facial expressions such as a smile, or a raised eyebrow or a nod. There is no question that your interviewee does need feedback. Just make sure yours is of the silent variety. (Obviously, this applies only to incidental remarks, not to your major questions).

At the beginning of the tape, be sure to record a brief statement incorporating the most pertinent information on the interview to follow. It can sound something like this: "The following is an interview with Mrs. A conducted by B in C on D date." Write in this same information on your cassette tape or on your reel, whichever you are using. This is important in keeping track of the materials you are collecting.

As a final note, some interviewers find it useful to keep the tape recorder out of sight when the interview is taking place. They feel it enables their interviewees to speak more easily into the microphone if they don't have to see tapes spinning recording every word for posterity. Obviously, this depends on each individual. It also depends on whether your tape recorder has an external mike or a built-in mike.

As your oral author speaks and mentions names and places, write these down in a notebook. This list can be checked later by the oral author for accuracy and will help you when you compile an index to the transcription of the tape, a subject which will be covered in the 4th and final in this series of articles on oral history.

In the meanwhile, if you follow some of the above-mentioned guidelines for a good oral history interview, incorporate some of your own knowledge of interviewing techniques and adhere to basic principles of common sense and good judgement, you should have a fine interview on your hands and be ready for the next step.

one hand, they know that no matter how well they do, a large portion of people — including, perhaps, even they themselves — will not accept women as equals. On the other hand, they are aware of the fact that whatever success they do have serves to cast a shadow on their status as a "real woman." All in all, a competent, motivated woman is caught in a double-bind, no-win predicament. She must worry not only about failure, but also about success. If she fails in her achievement needs, she must live with the knowledge that she is not living up to her potential. If she succeeds, she must live with the knowledge that she is not living up to society's conception of a feminine woman.

Inherent within the values of our culture is a largely unconscious ideology about the nature of the female sex. This ideology generates assumptions — perhaps not consciously articulated, but subconsciously accepted — about a woman's "natural" talents or lack of them. This ideology rationalizes, justifies and sets into operation the forces of sex-role stereotyping, conditioning and socialization. It is this ideology which constricts the emerging self-image and aspirations of a female child from the very first months of her life.

Reasoning and problem solving are fine, society teaches females, so long as these activities are related to the proper domain of women. Don't rise too far, we tell our female children, or you won't find a husband; and when we talk, our

OLEKSA GRITCHENKO

Oleksa Gritchenko, one of the most important Ukrainian artists of the twentieth century died on January 29, 1977 in Vence, France. His death is a great loss to the world of painting and an especially painful event for Ukraine. Still another of her sons has died outside the borders of his homeland where his work is practically unknown.

Gritchenko was born in Krolevtsi, Ukraine in 1883. Although he originally studied biology and philology in Kiev and later Moscow and Petersburg, his talent eventually won out and in the years 1908-1910 he studied at the Academy of Fine Arts in Moscow.

From his youth Gritchenko displayed a great fondness for travel, no doubt influenced by the exciting stories he heard from his grandfather about his adventures on various *chumak* (salt-gathering) expeditions. At the first opportunity he traveled to Greece and to France. Paris at that time was the center of new ideas and movements in the world of art and Gritchenko's stay there had a positive influence on his work and career. He met many famous artists (including Alexander Archipenko) during his stay there and his early work reveals the influence of cubism, a style that he encountered in Paris.

During the revolution Gritchenko lived in Moscow where he was a professor in the Academy. He was a member of the committee for the restoration of icons and authored a scholarly work about the relationship of Russian icons to western art.

Although his prospects in Moscow were good (he was to be named director of the *Tretiakivska* gallery) Gritchenko decided to leave Russia. In 1919 he settled in Constantinople where he lived for two years. The exotic and colorful population, the remains of ancient cultures, especially the Byzantine and the influence of the Moslem world suited his temperament and became the inspirations for a series of watercolors; (he had no money for oil paints.). In Constantinople Gritchenko befriended an American archeologist, Thomas Whittemore, who was in the process of restoring the cathedral of St. Sophia. Whittemore purchased 66 of the artist's watercolors, which enabled Gritchenko to move first to Greece and then to Paris where his work was accepted for exhibition at the *Salon d'automne*.

daughters listen. Being a mature adult, we warn these unsuspecting girls, means being an unhealthy woman. And so on and so on.

While culture and society — from parents to peers — is certainly responsible, the educational system must also take a lion's share of the credit for crippling half of the human race. From kindergarten through post-doctoral studies a female student learns her place as well as her chosen subject. Not only teachers, counselors and school administrators provide her with this guidance; the very textbooks used in the classrooms and the hiring practices of educational institutions serve to teach her such lessons well.

At the conclusion of last month's News and Views I stated that this month sexism in education and reform efforts to eliminate it would be discussed. Clearly, the subject got the better of me and dictated its own length. The end of the page has suddenly come to my attention though my story is only half told. The only viable solution is to repeat that next month sexism in education and reform efforts to eliminate will be discussed. Only this time, I really mean it.

Hope you will be with us next month if only to find out whether I can end this particular discourse without further ado.

Виставка Олекси Грищенка в Нью Йорку.

Exhibit of Oleksa Gritchenko in New York

Gritchenko's next achievement was an exhibit organized by a leading dealer in modern art. At this exhibit over a dozen of his watercolors were purchased by Dr. Barnes, a prominent art collector from Philadelphia, for his museum.

Gritchenko remained in France where he married Mlle. Lilas Lavelaine de Maubeuge and settled with her in Cannes. He continued to travel over Europe searching for new aesthetic experiences and inspiration. These journeys of the "Ukrainian wanderer" (as he called himself) inspired new works, which were later exhibited at the finest galleries in Paris. In 1937 he had an exhibit in Lviv where the first monograph about him appeared authored by Pavlo Kovzhun.

In addition to painting Gritchenko also authored a number of scholarly works and memoirs.

During his long life Gritchenko painted a great number of paintings, many of which can be found in museums and private collections around the world. Through the efforts of Ukrainians a foundation has been set up in New York dedicated to the preservation of Oleksa Gritchenko's work and the eventual transfer of the work to museums in a free Ukraine. The foundation is located in The Ukrainian Institute of America.

Dear Madam Editor:

It is with great pleasure that Branch 72 is sending a donation of \$50.00 (check enclosed) to the "Reserved Fund" of Our Life.

On November 16, 1977, our Branch hosted the luncheon for the Regional Council presidents from the various localities. The total amount incurred for the food for this luncheon was \$43.28, for which we were reimbursed by Headquarters. Branch 72 has absorbed the above amount and added \$6.72 to bring the actual donation to \$50.00.

I would just like to add all cakes for the above luncheon were donated by: myself (Olga Liteplo), Tekla Husiak, and Stacey Brodin and were not included in the \$43.28 amount.

Branch 72 wishes continued success to "Our Life" under your expert supervision.

Best wishes,
Olga Liteplo
President of Branch 72

PATRICIA H. KOTYK

NEW YORK, N.Y. — The most recent piece of good news comes from the parents of Patricia Helen Kotyk, Steven and Sophia Kotyk. On May 29th, 1977 their daughter graduated from Fordham University, Rose Hill Campus, with the highest scholastic honor: summa cum laude. She successfully completed two majors — in Political Science and Public Administration — and extensive studies in Russian language.

Her many honors included her election to Phi Beta Kappa and to Phi Sigma Alpha — the national political science honor society. Early in her college education, Patricia was also accepted as a distinguished scholar to Alpha Mu Gamma — the national modern languages honor society — and served as the Russian language liaison. She was elected to Dobro Slovo — the national Slavic languages honor society shortly afterwards. Patricia remained on the Dean's List, maintaining First Honors — the Gold Key, during each of her four years of academic study. She was also accepted to "Who's Who in American

Colleges and Universities" Patricia received the Russian Award for Underclassmen, for 1975-1976 — an honor which had previously never been bestowed upon a woman. She graduated second in her class. Patricia also assisted in reestablishing the Russian Club at Fordham University. She has also set precedents in her other campus and off-campus, extracurricular activities.

CONTEST FOR CHILDREN TODAY'S CHILD — THE FUTURE OF THE UKRAINIAN NATION"

This is the motto for the XVIII UNWLA Convention to be held on May 27-28, 1978 in New York. This theme is in correlation with that of the International Year of the Child, proclaimed by the United Nations for 1979. In anticipation of a U.N. Contest for children on the topic of "one's country" the Educational Council of the Executive Board of UNWLA wishes to announce a similar contest for our own Ukrainian children in the free world. The exact theme is:

"WHO ARE WE | WHOSE CHILDREN ARE WE?"

RULES AND REGULATIONS:

1. The contest is divided into three categories: (1) visual arts, ie; drawing, painting (2) poetry (3) prose for two age groups: 6-9 and 10-12 year olds.
2. Every contestant is to express his artistic or literary concept of Ukraine.
3. All children who fall into the age group 6-12 years by the end of December 1978 are eligible to participate in the contest.
4. All entries must be submitted by April 1, 1978.
5. All entries must be identified in the following manner:
FULL NAME (first and last)
BIRTH DATE
ADDRESS
6. Entries should be mailed to:
Mrs. Irene Lonchyna
20175 Lumprin
Detroit, Michigan 48234
7. Winners and prizes will be announced at the XVIII UNWLA Convention in New York on May 27-18, 1978.

We invite and urge all youth groups, organizations, schools, educators and parents to give their fullest support to this project. In particular, we ask you to encourage your children to participate in the contest | and in the rewarding experience that it may bring.

She is a member of the Ukrainian National Women's League of America, Branch 104, N.Y.C. and attended Ukrainian school. This fact is all the more remarkable as Patricia is a third-generation Ukrainian-American.

Patricia will be pursuing her long-standing objective this fall — to become an attorney. She will be attending Fordham University School of Law. She is a member of the U.N.A. and U.W.A.

Замість квітів

Замість квітів на могилу бл. п. Марії Мазур складаємо 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Мирослава і Ярослав Зубаль.

Замість квітів на могилу бл. п. Софії Попель, Дорогої нашої учительки музики в Нью Гейвені складаємо 15.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Христя Доблянська-Мельник і Юрій Доблянський.

Замість квітів на могили наших Дорогих: Стриянки Люби і Орисі Луцьких, і Тети бл. п. Олі Білинської складаємо 30.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Ірина Бачинська і Надія Цегельська.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Дарії Сіак-Кубійович складаю 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку

Марія Ржепецька.

Замість квітів на могилу бл. п. Павліни Піхач складають 35.00 дол. на Український Музей.

Родини:

Шпон, Федя, Гамільтон, Мачуга і Ліпчак.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВИДАННЯ СУА

UNWLA
108 Second Ave.,
New York N. Y 10003
Ціна з пересилкою

3. Терлецька — Українські
Страви 7.50 дол.
- Рідна Пісня — співаник 4.25
- Альбоми взорів до вишивання — серія 1, 3, 4, 5 по 3.75
- Пам'яткова Книжка XVII
Конвенції СУА 3.25
- Відзначки СУА 3.25

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

1 1/2 чайної ложечки цукру
1 чайна ложечка солі

Борошно і масло вложити до великої миски. Всі інші складники скотити разом, поливати ними масло і борошно та сікти, поки не стане однорідною масою — тістом. Коли підросе, виробляти, як звичайно, і пекти у нагрітій печі (375°) 20-25 хвилин.

Три вищеподані приписи на пиріжки можуть служити на всякі нагоди. Начинки до них можуть бути різні, залежно від нагоди. Кожна господиня підбирає собі те, що їй найбільше підходить, чи просто те, що є під руками, або залишки з попереднього дня.

На піст найкраща начинка з **солідкої капусти**, а саме: капусту (великі куски) відварюємо 5 хвилин у кип'ячій воді, видушуємо та січемо на стільниці, висмажуємо на олії зі смаженою цибулькою, додаємо сіль і перець.

Інша начинка з **грибів**: Печериці відварюємо, січемо, висмажуємо на олії з цибулькою, додаємо сіль, перець і зелену петрушку.

Або начинка з **гречаної каші**: варена каша (може залишилась з попереднього дня), трошки м'ятої картоплі, сир, смажена цибулька, сіль, перець.

Ще можуть бути начинки з картоплі і сиру (як на вареники), з самого сиру, м'ятого м'яса, курятини, печінки тощо.

ПИРІЖКИ

У свята чи пісні дні, в родинному колі чи на пишних прийняттях пиріжки є завжди побажаним додатком до супів, салат, а навіть, як підставовий складник обіду, в пості подаваний з підливами чи сметаною

ПІСНІ ПИРІЖКИ

1 горнятко теплої води
2 торбинки дріжджів
3 горнятка борошна
2 чайні ложечки цукру
1 чайна ложечка солі
1/2 горнятка олії

Дріжджі розпустити у воді, додати решту складників, замісити; залишити в затишному, теплому місці, поки не підросе до подвійної кількості. Виробляти пиріжки, знову дозволити підрости. Пекти у нагрітій до 350°F печі — 25-30 хвилин.

ЗВИЧАЙНІ ПИРІЖКИ

1 горнятко теплого молока
2 торбинки дріжджів
3 яйця (розбиті)
4 горнятка борошна
4 oz м'якого масла
2 чайні ложечки цукру
1 чайна ложечка солі

Дріжджі розвести у молоці, додати цукор і половину борошна, змішати все і залишити на 20 хвилин. Опісля додати все інше, замісити; як виросте, начиняти пиріжки. Як знову виростуть, пекти у нагрітій до 375°F печі — 20-25 хвилин.

КРАЦІ ПИРІЖКИ

4 горнятка борошна
8 oz масла
4 жовтки
1 горнятко квасної сметани
3 торбинки дріжджів

Продовження ТІТКА АМЕРИКА

Так, це було те, що зрушило тітку Лідію. Але, як могла вона осуджувати дядька за його поведінку? Невже ж не тому, що дядько Володка був завжди готовий, не зважаючи на свої почуття, робити те, чого від нього вимагали, він мав кращу працю від тата, а його родина краще помешкання та кращу їжу?

Леся дивилася на тітку, вражена. Яке право вона мала викликати таке замішання? Що це мало б обходити її, що дядько робив, чи як він жив? Вона була невічлива і вела себе зовсім не так, як повинен був гість.

І тут же, в цю хвилину Леся вирішила, що вже не має ніякого сумніву: вона не любить і не може любити тітки Лідії. Хай вона їде собі в Америку, звідки приїхала, а їх залишить у спокої.

Неусвідомлено Леся дозволила своїй книжці висковзнутися з-під рук і впасти на землю. Зразу ж всі на неї звернули увагу. Навіть дядько Володка викликнув:

"Підніми її, поки вона не знищена!"

Коли Леся стояла, дивлючись униз на книжку, гіркота виповнила її рот. Сльози розлуки напливли

до її очей на думку, що відвідина тітки Лідії, на які вона чекала з такими великими надіями, так обернулася нінащо. Не тільки, бо тітка Лідія показала, що вона сподобала собі Єлену краще, за неї, Лесю, але також — і це було багато гірше — вона ясно показала, що не схвалює поведінки дядька Володка.

У Лесі з'явився дикий порив копнути книжку в сніг при дорозі. Та, замість того, вона схилилася і підняла її.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

ДІД ДУБ

Коли вони нарешті дійшли до свого міста, вони не зустріли на вулицях нікого і не зважаючи на те, Леся бачила, як порушувалися завіски на вікнах домів, які вони минали. Вона ловила поглядом жінок, що пробігали задніми дворами до сусідніх домів, в бігу поправляючи на головах хустини. Ціле місто було порушене появою між ними тітки Лідії: це було, наче чудо.

Продовження буде

ВИШИВКА НА СУКНЯХ

Наша мода міняється. Із прямих "сорочкових" суконь ми вже давно перейшли на такі, що скроєні до стану. Коротенькі, вище колін спідниці, ми вже спустили майже до половини литки. Тому мусить змінитися й примінення вишивки, що нею стараємось сукню прикрасити.

Пригляньмося до моделів, що їх тепер поширюють в Україні. Хоч наша вишивка — це знак "буржуазного націоналізму", проте вона втискається у щоденне життя. Щораз частіше застосовують її будинки моделів.

1. **Молодеча сукня** для стрункої жінки. Матеріал — легка кремпліна піскової краски. Стан зморщений у поясі. Рукави довгі з широким отвором. Спідниця поширена донизу. У стані приміщений шкіряний поясок брунатної краски, що зав'язується спереду ржавим шнурочком.

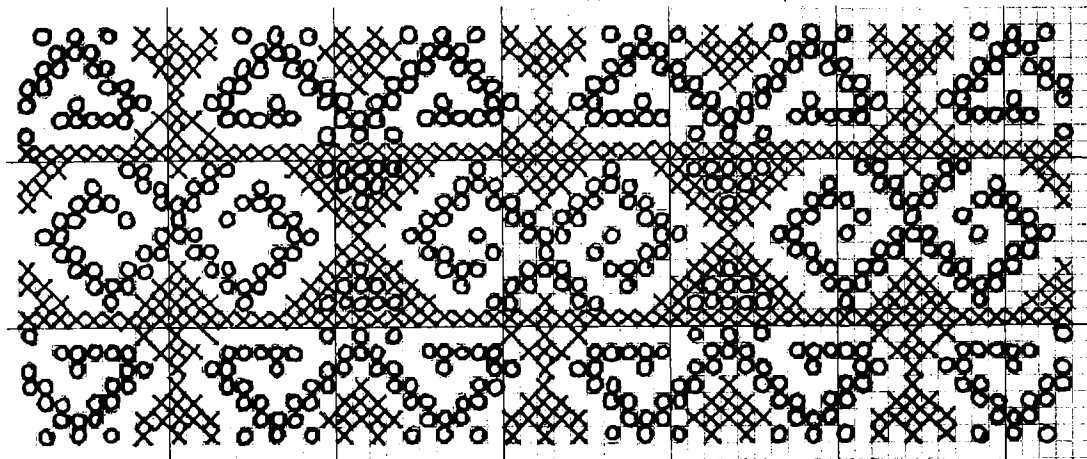
Вишивка вміщена спереду у формі гезки. Це прямий хрестиковий взір у двох красках — брунатній і ржавій. Подібна, хоч трохи вужча, вишивка застосована на краю рукава.

2. **Сукня для молоді дівчини.** Матеріал — поліестер сірої краски. Рукави скроєні рагляном і пришиті до станку декоративним швом. Рукави довгі і прикрашені на раменах вишивкою у формі ромба, що викінчений кутасиком. Спідниця поширена донизу за допомогою бічних частин. Декоративним швом обведений виріз шиї і маншет рукава.

Взір до сукні ч. 1

Хрестиковий взір у двох красках: брунатній і ржавій. Походить із жіночої сорочки на межі Київщини і Поділля.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ЧІКАГО

ПРОДОВЖЕННЯ З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

Учасники ювілею 16 Відділу СУА, Міннеаполіс, Мін.

51-ИЙ ВІДДІЛ СУА, МИЛВОКІ, ВИСКАНЗИН.

(Звіт за час від 13-го березня до 5-го грудня 1977 р.)

Відділ начисляє 26 членок. Загальні збори відбулися 27-го лютого. На початку березня управа звернулася окремим листом до голови Відділу слов'янських мов при Висканзенському університеті з проханням дати курсові української мови окреме число, мотивуючи це перевагою студентів на курсах українознавства, які досі мали спільне число з курсом російської мови. 13-го березня відбулося Свято Героїнь зі символічною могилою на сцені, доповіддю голови Відділу К. Масенко і рецитацією К. Яремко. Безпосередньо після свята відбулися ширші сходи з спільним полуденком, який приготували референт-

ки суспільної опіки Катерина Тарас і Лідія Олексюк. 31-го березня союзники брали участь у бенкеті Міжнародного Інституту. 17-го квітня заступниця голови Юлія Логуш і Л. Олексюк влаштували показ писання писанок для українських дітей. Був також висвітлений фільм, як писати писанки. 8-го травня відбулося "Свято Матері Божої і матері земської". Свято приготувала імпрезова референтка Л. Олексюк, якій вдалося зорганізувати виступ дітей в садочковому віці, в шкільному віці і молодь. Запланованого на червень "Дня Батька" не вдалося зорганізувати з причин "градуаційних" бенкетів і імпрез. В червні вистав Відділ 50 дол. до Централі СУА на допомогу політ-в'язням. 10-го липня відбулися ширші сходи Відділу.

Того дня відвідала нас голова Округної Управи Марія Юзефович, яка точно переповіла нам хід 3-го Конгресу СФУЖО, що відбувся в травні в Торонто, Канада. Голова радо відповідала на запитання союзників і давала ділові поради в різних справах нашої організації. На серпень проголосив Відділ вакації. В тому місяці референтки суспільної опіки Катерина Тарас і Лідія Олексюк вислали до Бразилії пачку з одягом для сиротинця. 4-го вересня відбулися ширші сходи, на яких обговорено всі деталі святкування 25-ліття Відділу. В програму входив бенкет і виступ вокального ансамблю "Пісня" при 29-му Відділі з Чикаго. Вірш Зої Когут "Отче наш" виголосила К. Яремко. Відділ вдячний голові Округної Управи Марії Юзефович, яка подбала

Зліва: перший ряд: сидять: Віра Маркевич, Катерина Масенко, о. протоєрей Павло Багнівський, Марія Юзефович — голова Округної Управи в Чикаго, Анастасія Харіш — основниця 51-го Відділу в Милвокі, о. Іван Олексюк. Другий ряд (стоять) Марія Семків, заступниця голови Округної Управи, Соломія Кавка, Лідія Олексюк, Софія Хамуляк. Третій ряд: в довгих зелених сукнях: Наталка Масник і Віра Джулинська, а між ними Ліна Басюк, Александра Давидович, Софія Сабат, Катерина Тарас, Катерина Яремко, Олексюк — членка "Трьо", Юлія Логуш. Четвертий ряд: Ася Тишинська, Софія Пашковська, (пані з Чикаго не знаю прізвища) коло неї Ольга Панас, Марія Наваринська, Олена Турула, Оксана Оришкевич — піяністка і Надія Шимоняк.

Anniversary. Branch 51. Milwaukee

Змучилась тертям маку в макітрі... Хрестія Пискір. Еленка Курілець, на ліво Марійка Войнаровська (з виставки "Свят-Вечірня кутя" (51 Відд. СУА)

*Tired of grinding
poppy seeds
Chrystia Pyskir.*

про таку вдачу програму — українські пісні у виконанні молодих пань: Віри Джулинської, Олексюк, Наталки Масник і піаністки Оксани Оришкевич.

З нагоди 25-ліття Відділу вислано на видатки вокального ансамблю "Пісня" 100 дол., а на Український Музей СУА 50 дол. 23-го жовтня Відділ брав участь у бенкеті з нагоди "Дня Союзянки", який влаштувала Окружна Управа Чикаго. В днях 18, 19 і 20-го листопада відбувся в Милвокі Міжнародний Базар. Майже всі українські організації брали в ньому участь. Формальним репрезентантом від української громади був місцевий Відділ УКК, який цього року очолює д-р Б. Давидович. "Черменом" вибрано Уляну Тишинську, молоду з вродженим мистецьким талантом особу, що провадить дитячу танцювальну групу і є в Милвокі найкращою писанчаркою. В разі потреби її заступає сестра Оля, що обдарована такими самими здібностями. Ідею Уляни для виставки перевела в життя імпрезова референтка Відділу Лідія Олексюк. Виставка була "жива", бо представляла сцену в українській селянській хаті на західньому Поділлі на "Святий Вечір". Стіни прикрашували ікони прибрані квітами, рами вікон вишивані рушники, а на "покутті" стояв підперезаний перевеслом сніп пшениці — "Дідух". Застелений вишиваною скатертю стіл заставлено традиційними стравами. По середині стола пишались три округлі колачі з горючою свічкою, що мерехтіла мов вифлеємська зоря, а біля них у глиняній мисці кутя з хрестиком зі соломи. На широкій лаві, поблизу глядачів, сиділа молода дівчина у квітчастій спідниці, вишиваній со-

роцці і терла у великій макітрі мак. Хлопець держав на ковбані полотняний мішечок з вогким зерном пшениці і праником "опихав" пшеницю на кутю. На меншому столі у мисці стояла вже зварена пшениця, горщик з медом, а в кошику горішки. Діти товкли горішки, а господиня приготувляла кутю. З України були спроваджені порожні маківки, які стояли біля мішечка з маком. Сотні чужинців товпилися біля

Дві сестри Уляна і Оля Тишинські танцюристки і писанчарки Uliana and Oliya Tyshynski.

виставки, приглядаючись готуванні куті на Свят-Вечір. Учителька Ірена Новак пояснювала глядачам поодинокі дії та відповідала на запитання. У згаданій сцені брала активну участь молодь "гайскулу" і університету — добре підготована на всякі запити чужинців з ділянки українських різдвяних традицій. Два дні після Міжнародного Базару приїхала до Лідії Олексюк редакторка місцевої американської газети по інформації для статті "Український Святий Вечір". 4-го

грудня відвідала Відділ поетеса Ганна Черинь-Паньків. З цієї нагоди імпрезова референтка Л. Олексюк приготувляла програму, в склад якої входили гуморески і вірші поетеси та музичні точки у виконанні молоді.

На січень заплановано ширші сходи з "ялинкою" для союзянок і загальні збори Відділу.

Лідія Олексюк
секретарка Відділу

84-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ЧІКАГО, ІЛЛ. (Звіт за 1977 рік)

Ділові сходи Відділу відбуваються приблизно що шість тижнів, а в непередбачених, пильних справах відбуваються надпрограмові сходи.

Відділ організує і фондує стипендії для потребуючих українських студентів у Бразилії.

Відділ дав 100.00 дол. на Інститут Українознавчих Студій в Гарварді.

В лютому, на ширших сходах Відділу відбувся відкритий варстат, на якому союзянки ділилися своїм знанням вишивання низинкою, гачкування светерів та шапок.

27-го березня Відділ улаштував великодній базар, який був дуже успішний.

Рівнож у березні Відділ зорганізував культурно-розвагову прогулянку до Арт-Інституту, а опісля до театру на п'єсу Шекспіра..

14-го квітня на ширших сходах пані Кодельська виголосила реферат на тему: великодні звичаї в Україні, зокрема про обливаний понеділок і провідну неділю.

Восьмого травня Відділ улаштував маленьку програму на День Матері; після програми відбувся "вишиваний обід" — гостей прошено вдягнути щось вишиваного на цей день.

26-го червня відбувся традиційний пікнік Відділу, на якому відзначено "Союзянку року".

25-26-го листопада Відділ улаштував виставку української народної творчості, сценку: "Різдво в "Українському селі"..

На 10-го грудня Відділ підготував авторський вечір Б. Рубчака, Ю. Коломийця та О. Коверка, а 18-го грудня різдвяну програму з обідом в церковній залі св. Михаїла — далекий південь.

Посилаємо пачки для українських сиротинців у Бразилії.

Загальні збори заплановані на день 26-го лютого 1978 р.

Марія Ріпецька пресова референтка

ОКРУГА ПІВНІЧНИЙ НЬЮ-ЙОРК

Хроніка охоплює час від грудня 1976 р. до січня 1978 р. Округа складається із Відділів: 46 і 47 в Рочестері, 49 і 97 в Бофало, 68 і 85 в Сиракузах. Осідком Окружної Управи є Рочестер. Округу очолює Іванна Мартинець, а заступницями є Тамара Гуран — Рочестер, Оксана Салдит — Бофало та Ярослав Гудзяк — Сиракузи.

Координація праці ведеться через особисті контакти голови із заступницями та при допомозі обіжників, листування і телефонів. Система працює бездоганно. Це є вислідом громадського вироблення та солідності заступниць та голів поодиноких Відділів. В квітні 1977 р. в Бофало відбувся Окружний З'їзд, що не лише вибрав Окружну Управу, але намітив плян праці та оцінив досвід дотеперішньої діяльності.

В час Великодніх Свят Відділи улаштували покази писання писанок, свячене, продаж обрядового печива. Травень був присвячений світличкам, святам матері, святкові весни і піклуванню дітвори. В Окрузі діють три світлички, по одній в кожній місцевості.

Як засіб для збереження любови нашої молоді, Відділи улаштували градації в світличках, градаційні зустрічі середніх шкіл і школи українознавства.

Червень, це місяць міжнародних фестивалів, на яких Відділи презентують чужинцям українські культурні та традиційні звичаї — танець, пісню, вишивки, писанки, різьбу, національні страви тощо. В літі теж відбуваються фестивалі світських і церковних організацій. Відділи беруть у них активну участь, головню при уряджуванні мистецьких виставок.

Поодинокі Відділи занотують ще успіхи льокального характеру, як заснування і праця в Об'єднаній Суспільній Опіці, різного роду ювілеї, літературні вечори, спонзування концертів і театральних виступів (нпр. "Склянка Води" Мистецької Студії Л. Крушельницької) тощо. Наша Округа гарно розвинула стипендійну акцію українським студентам в Бразилії й Європі, вислала туди теж численні пакки з одягом і книжками.

Членки Окружної Управи і поодиноких Відділів взяли участь у III Сві-

товому Конгресі Українського Жіноцтва в Торонто.

У зовнішніх виступах відзначаються т. зв. "молодечі Відділи", які щораз то краще вив'язуються із завдань та проявляють ініціативу у методах з'ясування чужинцям стремління українського народу. На особливу увагу заслуговує участь Окружної Управи у Стейтовій Конференції Жінок з нагоди Міжнародної Декади Жінки, яка відбулася в липні в Олбані. Нашою репрезентанткою була Марта Шмігель, референтка зв'язків Окружної Управи, яка працювала над проектом резолюції в обороні прав людини, а головню українських жінок-політв'язнів.

Влітку Окружна Управа зорганізувала "День Союзняки", як спільну прогулянку до Ніягари й тамошнього українського музею. Успіхи цієї прогулянки заохочують плянувати нові спільні дозвілля восени.

Особливо приємно ствердити, що Відділи сповнили свої зобов'язання супроти Головної Управи та виказали жертвенність на піддержку Українського Музею, Дому СУА та журналу "Наше Життя".

Головні зусилля ідуть на акцію збереження української ідентичности грядучого покоління та допомоги в обороні прав української людини на рідних землях. Ми дивимось з вірою і надією в майбутне.

Іванна Мартинець
голова Окружної Управи Північного
Нью-Йорку

46-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, РОЧЕСТЕР, Н.Й.

Діяльність 46-го Відділу можна поділити на такі три основні ділянки: внутрішня, координаційна та зовнішня.

Внутрішня діяльність, це праця для піднесення власного рівня, вивчення діяльності визначних українських жіночих постатей та інформації про сучасне становище у світі, головню в Україні.

У звіттовому часі відбулися загальні збори Відділу та Окружний З'їзд. На Окружному З'їзді п'ять членок нашого Відділу вибрано до Окружної Управи.

Координаційна діяльність — це участь у спільних виступах із 47-им Відділом, організаціями УККА та з Церквою. Ми брали активну участь в

25-літті 47-го Відділу СУА та в фестивалі церкви св. Йосафата в серпні 1977 р., у різного роду бенкетах, забавах та концертних виступах, як ось вечерниці "Червоної Каліни", градаційна зустріч, градація світлички тощо.

Успіхом увінчався ювілей нашого Відділу, що ми його получили з щорічною осінньою забавою "Вже Осінь..." На цьому ювілеї були відзначені всі дотеперішні голови Відділу. Відділ був теж нагороджений грамотою Головної Управи, що її передала голова Окружної Управи Іванна Мартинець. Вона підкреслила труд і зусилля, які Відділ вклав у життя громади, зокрема у репрезентацію української культури та мистецтва серед чужинців. Відділ був дійсно щирим і палким амбасадором української культури.

Зовнішня репрезентація — це основна діяльність Відділу. Тут можемо похвалитися успіхами, що йдуть у користь усієї нашої етнічної групи.

І так: в березні 1977 р. на запрошення американського "Гарден Клубу" доповідь, про українську культуру і традицію виголосила Люба Шмігель. Показ писання писанок перевела Тамара Гуран, а вишивання і його примінення до стилевого і модерного одягу Стефа Павлович.

В квітні — участь у телевізійній програмі різних національностей про великодні звичаї, прибрання великоднього стола і українські танки.

В червні фестиваль національностей, де була влаштована мистецька виставка та продаж печива. Рівночасно приготовано відповідну літературу про Україну та куховарські приписи. Наша виставка була центром уваги понад 30-тисячної громади відвідувачів.

В жовтні в найбільшій крамниці Рочестеру "Сиблей" улаштовано "Український День". У програмі взяла участь група пластунок, дочок наших членок, яку підготувала голова Відділу Стефа Павлович. Їхні танки та спів ентузіастично оплескували глядачі. Спеціальним успіхом тішилися мистецька виставка та показ готування українських страв, які опісля подано як "меню" в головній їдальні.

У грудні в приміщенні Айзенгардт Авдиторії влаштовано український свят-вечір із 12-ти стравами, який мав відгомін в льокальній пресі.

Стефа Павлович
голова

10-літній ювілей 46 Відділу СУА ім. Олени Теліги, Рочестер Н. Й. Зліва: перший ряд голови Відділу за час існування: Люба Шмігель, Катя Кузеляк, Оксана Кулик, Таня Бабюк, Слава Коба, Марта Шмігель, Таня Гура, Стефа Павлович. На другому плані (при мікрофоні) голова Окружної Управи Іванна Мартинець відзначає рожсами голів. Імпрезова референтка 46 Відділу Аня Івасів подає рожжі.
10th anniversary of Branch 46 in Rochester, New York.

25-ліття 47 Відд. СУА. Голова СУА Іванна Рожанковська вручає голові 47 Відд. Марії Крамарчук грамоту заслуги.
25th anniversary of Branch 47.

47-ий ВІДДІЛ СУА ім. Л. УКРАЇНКИ, РОЧЕСТЕР, Н.Й.

Відділ існує 25 років і за цей час здобув великі успіхи. В день заснування нараховував 53 членки, сьогодні нараховує 102 членки. В цьому році ми відзначили срібний ювілей Відділу величавим бенкетом, на якому була присутня голова СУА Іванна Рожанковська. Ювілейна одноднівка, добром світлин та змістом усіх статей була присвячена гаслові Лесі Українки, патронки Відділу: "Огню іскра великого повік не згасає". Цей клич був також моттом ювілейного бенкету. 26 організації та представників Відділів СУА з Бофало, Ютика і голова Окружної Управи Південного Н.Й. Доля Кушнір з Вотервліт, як теж велика кількість запрошених гостей взяли участь у бенкеті. Ірина Михайлюк відповідала за переведення програми. Вона відкрила свято. Перша голова Анастасія Смеречинська запалила вічний вогонь. Формально відкрила свято — Марія Крамарчук, голова Відділу, яка привітала голову СУА І. Рожанковську, парохів церкви, представників організацій та позамісцевих представниць Відділів СУА.

Головну промову від Ювілейного Комітету виголосила Ірина Руснак, яка подала нарис діяльності 47-го Відділу з історичної перспективи і дала чітку і старанно обґрунтовану картину праці Відділу.

Під час ювілею відзначено членок-основниць Відділу. До відзначення стало 26 членок. Привітання і GRATULACIЇ ювілятам склала голова Окружної Управи Північного Нью-Йорку Іванна Мартинець. Церемонія удекорування довершила голова СУА І. Рожанковська. Емоційну хвилину внесла членка 46 Відділу Люба Шмігель, із почотом молодих дівчат (І. Шмігель, Ю. Бабюк) і дітей (А. і Л. Кулик) Цей почот символізував живучість, одність і спвідню трьох поколінь. Щирі побажання матерям-ювіляткам та сцена вручення внуками квітів, витискали сльози радості і гордості.

Голова СУА І. Рожанковська висловила признання Відділові за його вклад праці для СУА, для виконання основних завдань супроти громади та далекої поневоленої батьківщини та закликала продовжувати його зусилля. З нагоди 25-літнього ювілею Відділ дістав почесну грамоту, яку голова СУА передала на руки голови Відділу Марії Крамарчук. Після вечері була мистецька програма, в якій брали участь — Ірина Лаврівська, артистка українських театрів, Марія Бах — піаністка та вокальний ансамбль пластунок. Свято закінчила голова 47-го Відділу, дякуючи присутнім за участь, привіти та пожертви на цілі СУА. Змістовна та розкішно видана Редакційною Колегією під проводом І. Мартинець одноднівка, залишиться вартісним документом праці Відділу.

Другою більшою імпрезой Відділу була зустріч і баль градуантів середніх шкіл та школи українознавства. Цього року участь взяло 22 молодих дівчат і юнаків. Замітною точкою цієї імпрези була промова молодого студента св. Богословії Андрія Чировського з Ірвінгтону, Нью-Джерзі про завдання і цілі української молоді. Імпреза замітна тим, що вона повторяється в Рочестері вже 16-ий раз і вітається великим успіхом серед молоді.

У Відділі дуже добре поставлена справа суспільної опіки. Окрім опіки над бабусями та садочком в Німеччині, Відділ старається придбати стипендії для студентів у Бразилії та займається висилкою одягу для бразилійських поселенців. Цього року ми вислали 25 пачок уживаного одіння, вагою 800 фунтів. Також вислано більшу пачку політв'язням жінкам. Не забуває Відділ про будинок СУА і на ту ціль розпродав цеглин на суму 1.025. дол. Як дар для Музею вислано 500.00 дол.

Відділ відбуває щомісяця ширші сходи з цікавою програмою, часто запрошуючи на доповіді ширше громадянство.

Фонди на потреби Відділу здобуємо продажем печива, який влаштуємо два рази в рік — у великодньому і у різдвяному часі. Згадую тут про ці продажі тому, що ми завжди стараємося мати сезонне печиво.

Столи завжди відповідно і "до теми" оформлені, прибрані вишивками і керамікою. Робимо це не тільки тому, щоби дати змогу придбати традиційне печиво, але ще й тому, щоби дати змогу молоді та тут уродженим українкам-американкам докладно з ним запізнатися. Це єдине місце, де таке печиво в нашому місті можна закупити.

За добру працю нашого Відділу Головна Управа відзначила його третьюю нагородою.

Мирослава Приймак
пресова референтка

49-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ, БОФАЛО, Н.Й.

За час від 1.II.1977 р. — 31.XII.1977 р.

Лютий у нас призначений для стипендійної акції. Ми придбали 2300 дол. на 13 стипендій до Бразилії. Під кінець року одно старше подружжя зложило 2000 дол. на стипендію для питомця і тим піднесло зібрану суму до 4300. дол. Ми певні, що це найвища сума досі зібрана в одній громаді в цілих США.

13-го лютого ми вислухали Службу Божу і панакхиду за патронку Відділу св. п. Ольгу Басараб і померших членок.

6-го березня відбулися загальні збори, а 27-го Окружний З'їзд в Рочестері; нашими делегатками були Т. Душенко й А. Макух.

При співпраці 97-го Відділу ми влаштували 3-го квітня великодню зустріч із конкурсом пасок.

24-го квітня відбувся ювілей з нагоди 25-ліття існування 47-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Рочестері. Наша членка Ірина Лаврівська виступала в мистецькій програмі, а Ярослава Борачок і Оксана Салдит були приявні, як репрезентантки Відділу.

9-го і 11-го травня проголошено радіом звернення до пань-господинь в справі допомоги вбогим українцям в Бразилії у формі вживаного одіння.

15-го травня наші членки взяли участь в товариській зустрічі при обіді з д-р Мироном Куропасем. Дохід із цієї імпрези був призначений на потреби Українського Наукового Інституту при Гарварді.

22-го травня ми відсвяткували "уродини" всіх членок та зробили спільну світлинку.

23-го травня заплатили членську вкладку до Українського Музею у висоті 100 дол.

26 - 29-го травня відбувся в Торонто Конгрес СФУЖО, на якому була присутня голова Відділу А. Макух.

14-го серпня відбувся Українсько-Американський День; для нас це доходи імпреза, але цього року погода не дописала і каса також.

28-го серпня наша Округа влаштувала прогулянку до водопаду і місцевого українського музею в Ніягара Фаллс; наші членки були учасницями цієї прогулянки.

16-го жовтня взяли участь у святкуванні 35-ліття Української Повстанської Армії.

11-го грудня влаштували Андріївський Вечір. Заступниця голови Ярослава Борачок опрацювала доповідь про андріївські звичаї, а Оксана Хутко, Ірина Чмола і Таїса Потієнко під проводом культурно-освітньої референтки Неонілі Стецьків приготували цікаву програму включно з ворожінням і виливанням воску.

14-го грудня вислали лист до редактора "Нью-Йорк Таймс-у" в справі неприхильної українській справі статті.

Вирівняли всі фінансові зобов'язання супроти Централі і УККА. Продали 22 цеглини на суму 235 дол. (минулими роками за 310 дол. разом за 545 дол.)

Відділ має 44 членки, майже половина з них — це пенсіонерки.

Вислали до Бразилії 21 пачку вагою 626 фунтів коштом 377 дол. Гроші зложили ті, що давали одіння, в більшості наші членки.

У звітному часі ми відбули 5 місячних сходин, загальні збори і два засідання управи.

Голова Анна Макух опрацювала обширну історію Відділу (який в лютому обходитиме 45-ліття існування і праці для громади), що має увійти до книги українського поселення в Боффало й околиці.

Анна Макух

68-ий ВІДДІЛ, СИРАКУЗИ, Н.Й.

Відділ числом невеликий, активних членів небагато, але серед тих, що працюють, є зрозуміння й охота зробити все можливе.

У звітному часі Відділ зробив наступне: заопікувався бабусею і зобов'язався висилати їй 60.00 дол. річно. Вислав два пакунки з уживаним одінням до Бразилії, а один до Франції. Постарався про оголошення до Конвенційної книжки СУА.

Вислав два листи протесту до "Нью-Йорк Таймс-у" відносно статті про антисемітизм в Україні.

Влаштував продаж печива.

3-го грудня 1977 року влаштував власними силами літературний вечір у пам'ять Олени Теліги й Олега Ольжича.

Наші членки постійно відвідують хворих у шпиталах, як також старших людей у домах.

Фалина Войтович
пресова референтка

85-ий ВІДДІЛ СУА ім. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ, СИРАКУЗИ, Н.Й.

(Звіт за 1977 р.)

В березні 1977 р. Відділ вислав послілку до сиротинця в Бразилії, 23 березня влаштував мистецький показ вишивок Мирослави Стахів. Була це дуже успішна імпреза, жалко тільки, що так мало громадянства Сиракуз цікавиться того роду імпрезами.

В квітні членки Відділу показували писання писанок у двох народних школах.

1 травня Відділ влаштував мистецький базар,

12 червня — відбулася дитяча забава-маскарада.

26 червня — відбувся пікнік для членок з родинами.

3 грудня членки Відділу брали участь у літературному вечорі, який влаштував 68 Відділ СУА в Сиракузах.

17 грудня Відділ влаштував сценку св. Миколая при школі українознавства. В цьогорічній виставці брали участь 17 дітей зі школи. Декорації, костюми тощо виконали самі членки Відділу.

Надя Цвях
голова

97 ВІДДІЛ СУА ім. МАРУСИ БЕК БОФФАЛО, Н.Й.

Відділ начислює 36 членок. У звітному році приєднано 11 членок. Одна відійшла, одна виїхала поза місто. Одна членка входить до Окружної Управи. Всі зобов'язання до Головної Управи і Округи виконано.

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1978

Сходина відбувається раз у місяць, крім літніх місяців, або як випадіє імпреза, яку Відділ улаштує. На сходинах перечитується і обговорюється всі обіжники Головної Управи, Округи і від інших організацій.

У квітні влаштовано Конкурс Пасок з мистецькою програмою спільно із 49 Відділом СУА. Також відсвятковано День Матері спільним обідом для членок, їхніх родин та гостей. Мистецьку програму виконували діти світлички та старші діти членок.

На ширших сходинах у червні, одна з наших нових членок Надія Літепло, професійна вчителька навчання Монтесорі, пояснила у своїй доповіді навчання тією методою.

Від 30 липня до 13 серпня на пластовій оселі "Новий Сокіл" відбувся табір Української капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка, де Молодеча група бандуристів з Боффало брала участь. Цією групою опікується наш Відділ, а ініціатором і мотором групи є наша членка Дарія Завадівська. Організаторами і провідниками курсу були Дарія Завадівська та її чоловік. Організацією гри на бандурі займалися Микола Дейчаківський, Роман Роточко і Наталка Дмитріюк. Після табору наші юні бандуристи виступили під час Українсько-американського дня, який відбувся 14 серпня 1977. На тому ж са-

мому святі наш Відділ спільно з Рідною школою зайнявся прохарчуванням гостей. Наші юні бандуристи отримали відзначення від Ради народного мистецтва Ніягари за їхній виступ в Стейтовому вчительському коледжі.

День союзнянки під проводом Окружної Управи відбувся 28 серпня. Це була прогулянка до Українського музею в Ніягара Фалс. На жаль, через вакаційну пору багато членок не мали змоги взяти участь у тій прогулянці.

Світличка, якою опікується наш

Відділ, відбуває свої заняття в суботу рано. Тепер маємо семеро дітей і молоденьку вчительку Наталку Коритник, яка дуже вміло опікується дітворою.

23 жовтня відбувся літературний вечір з участю д-ра Евгена Рослицького, який переклав з польської мови на українську, книжку Є. Енджеєвіча "Українські ночі".

Закінчено рік праці вибором нової Управи та спільною вечерею.

Марія Стасюк — голова

Світличка 97-го Відділу ім. Марусі Бек в Боффало. Вчителька Наталка Коритник Kindergarten run by Branch 97 in Buffalo.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

13-го жовтня 1977 р. відійшла у вічність люблена й поважана членка 20-го Відділу СУА бл. п. **Марія з Лаврівських Кочерган**, що після прибуття до США проживала в Філядельфії. Громада боляче відчула вістку про смерть цієї діячки з небуденними прикметами.

Покійна народилася в 1888 р. в селі Бережницях на самбірщині в родині інженера Лаврівського. Здобувши педагогічну освіту, Покійна вчителювала в Бережницях і займалася громадською працею. Тому що в Бережницях не було ні священика, ні лікаря, до неї, мов до матері, приходили селяни за порадою і вказівками в різних складних ситуаціях. Бл. п. Марія завжди спішила їм з допомогою. Згодом стала директоркою школи в Самборі. На еміграції ніколи не переставала активно цікавитися громадським життям. У СУА була діяльною й прикладною членкою.

Довгі роки займала пост секретарки 20-го Відділу, а згодом стала його головою.

Покійна була великою любителькою і ентузіясткою книжки. Вона включилася в працю Гуртка Книголюбів при Окружній Управі СУА й стала його довголітньою членкою.

На panaхиді зворушливо прощала покійну від 20-го Відділу заступниця голови д-р Н. Пазуняк.

Пам'ять про Марію Кочерган житиме завжди серед тих, що знали її й мали шану співпрацювати з Нею.

Нехай вільна американська земля буде їй легкою!

Управа 20-го Відділу СУА
Філядельфія

Замість квітів

Замість квітів на могилу бл. п. **Михайла Жовніра**, батька нашої співробітниці Марти Бачинської, складаємо 25.00 дол. на пресовий фонд "Нашого Життя", а родині покійного висловлюємо найщиріше співчуття.

Редакція і Адміністрація "Нашого Життя"

Уляна Любович, Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Данилюк, Олександра Різник, Марта Тарнавська.

В першу річницю смерті моєї бабуні бл. п. **Михайлини Чайковської**, складаю 25.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Марта Тарнавська, Філядельфія

Розвага

Забавка

Текст: Віра Андрушків. Рисунки: Квітка Іваницька

Ее Єє Жж Зз Ии Іі
ДОПОВНІТЬ БРАКУЮЧІ ЛІТЕРИ

— МБЛЕМА

— НОТ

Її Йй

— У К

— АЙЧИК

— Ж А К

ПОЗНАЙОМТЕСЯ З ЦИМИ ЛІТЕРАМИ ТА СЛОВАМИ:
ЧИ МОЖЕТЕ ВІДГАДАТИ СХОВАНІ СЛОВА?

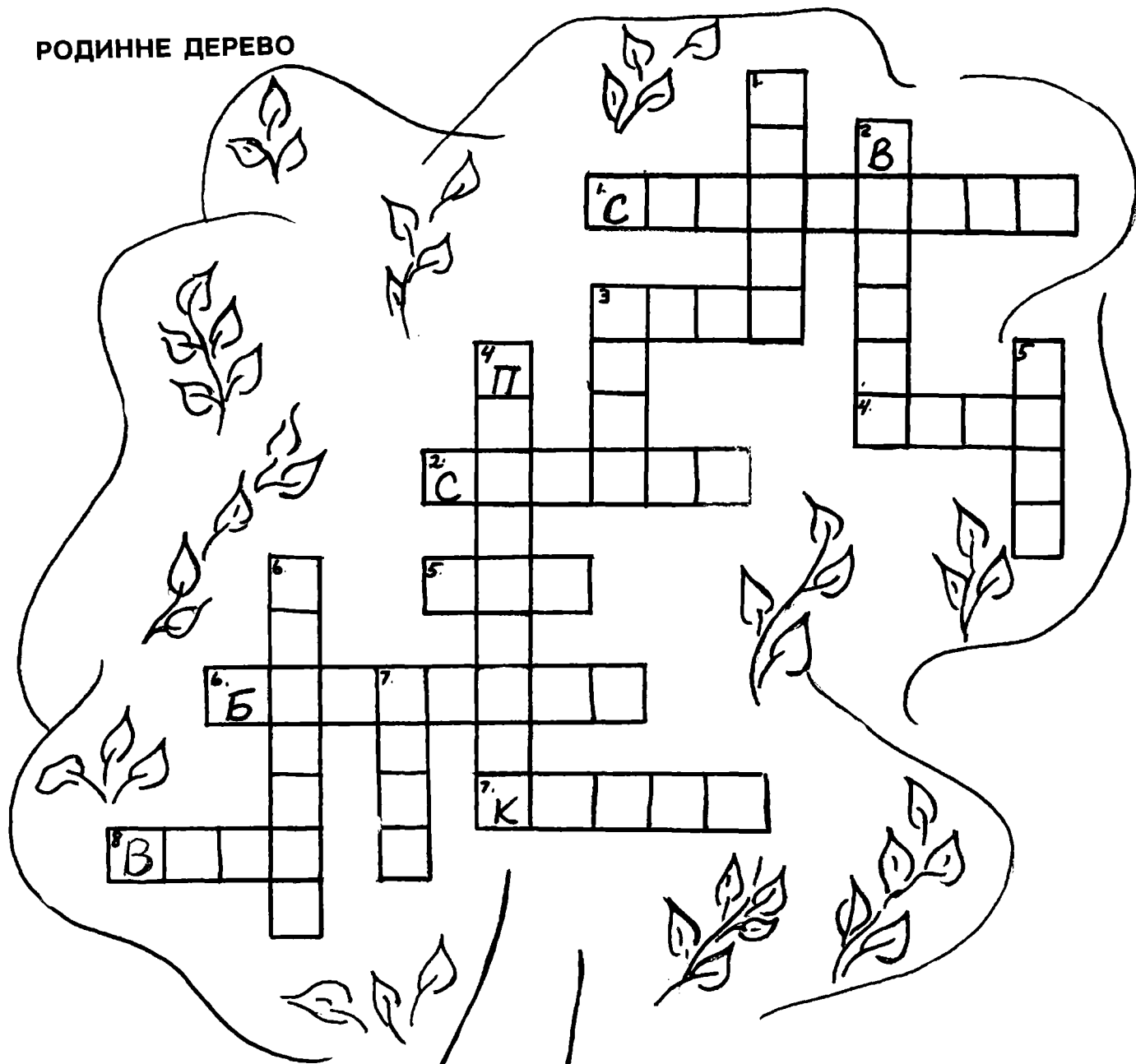

— НДИК

ЙЗІМ
РАЖУЛЕЬВ
РИЕЛЕКАТК
КАШРАГІ
ЛЬНЯЇАД
НІДЕСТЬ

Відповіді шукайте на обкладинці

РОДИННЕ ДЕРЕВО

ЧИ ЗНАЄТЕ ВСІХ У СВОЇЙ РОДИНІ?

ЗГОРИ — ВНИЗ

1. Сестра моєї мами
2. Нерідний батько
3. Моїх батьків син для мене мій
4. Моєї тітки син це моєї мами п
5. Інша назва для мого батька
6. Брат мого тата
7. Моєї мами мама це для мого тата т...

УПОПЕРЕК

1. Дочка маминої сестри
2. Дівчинка в моїй родині це моя ...
3. Моєї мами мама
4. Найрідніша мені особа
5. Батько моєї мами це мій
6. Син брата моєї мами це для неї
7. Моєї тітки син це ммій
8. Мій брат, це мого діда в ...

Відповіді шукайте на обкладинці

Замість квітів

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Жовніра**, мужа членки Першого Відділу СУА п. Ірини Жовнір, складаємо 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей через перший Відділ. Родині покійного наше глибоке співчуття.

1 Відділ СУА, Нью Йорк

Замість квітів в першу річницю смерті **бл. п. Іванни Бенцаль** почесної членки 1 Відділу, складаємо 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей.

1 Відділ СУА, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-р Наталії Пелехович-Гайворонської** членки 1 Відділу, складаємо 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей.

1 Відділ СУА, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Осипа Барана**, мужа членки 1 Відділу Олі Баран, 1 Відділ складає 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей. Нашій членці Олі Баран наше глибоке співчуття.

1 Відділ СУА, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Кобрин**, складаємо 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей. Родині покійної висловлюємо глибоке співчуття.

2-ий Відділ СУА, Честер, Па.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Мазур** складаємо 10.00 дол. цеглину на Український Музей

13 Відділ СУА

Замість квітів на свіжу могилу батька нашої членки Наталії Максимів — **св. п. Данила Карнанега**, складаємо 10.00 дол. на Пресфонд "Нашого Життя", а родині пересилаємо наше глибоке співчуття.

33 Відділ СУА в Клівленді.

Замість китиці незабудок на свіжу могилу **о. крил. Євгена Цегельського**, чоловіка членки СУА бл. п. Ярослави та батька мгр. Романа, невістки Стефанії, нашої членки, — великого прихильника СУА, складаємо на Пресфонд "Нашого Життя" 10.00 дол., а родині пересилаємо вияв глибокого співчуття.

33 Відділ СУА в Клівленді.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Остапюк**, матері нашої членки п. Магди Кольцо замість квітів складаємо 10.00 дол. цеглину на Український Музей. Родині покійної висловлюємо глибоке співчуття.

61 Відділ СУА, Віпані, Н. Дж.

В пам'ять братів членки 71 Відділу СУА **бл. п. Михайла Рубчака** та **бл. п. Осипа Терлецького** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

71 Відділ в Джерзі Сіті

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Матраль**, матері нашої членки Олі Гірної і **бл. п. Андрійка Глушевського**, внука нашої членки Степанії Чорнодольської на Запасний Фонд "Нашого Життя" 20.00 дол. складає

82 Відділ СУА

В пам'ять **бл. п. Олени з Орловських Кентржинської** б. учительки в Україні, що померла 30. жовтня 1977 р. в Штокгольмі, Швеція, складають пожертву в сумі 150.00 дол. на стипендії для потребуючих молодих українців в Бразилії.

сестра Наталія з чоловіком Миколаю Алексевич
сестринка д-р Тетяна з чоловіком Зеноном Цісик

У вічну пам'ять нашої дорогої та улюбленої мами **бл. п. Мирослави Притули** складаю 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку та 25.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя".

д-р Христина Притула-Кузьмович

В незабутню пам'ять нашої найдорожчої мами **бл. п. Анни Матраль**, яка відійшла у вічність 1 січня 1978 р., складаємо 25.00 дол. на фонд допомоги сиротам в Бразилії

Ольга і Іван Гірні

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Лебеда**, який спочив у рідній землі, складаємо 25.00 на стипендію в Бразилії

Ольга і Іван Гірні

В незабутню пам'ять моєї найдорожчої мами **бл. п. Анни Матраль**, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" і 25.00 дол. (цеглину) на Український Музей.

Ольга Гірна

СПРОСТОВАННЯ

В журналі "Наше Життя" ч.: 10-листопад на сторінці 37-мії подано зміст замість квітів неправильно. Дуже перепрошуємо. Зміст має бути:

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Коренець**, матері моїх приятельок Стефи і Ганни жертвую одну цеглину 10.00 на Український Музей

Ольга Муссаковська

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Матраль** складають 25.00 дол. на Стипендійний Фонд в Бразилії

Ярослава і Іван Барусевичі
Джексон Гайтс, Н. Й.

В незабутню пам'ять нашої найдорожчої мами **бл. п. Ольги Слиз** в п'яту річницю смерті складаємо 22.00 дол. на дві дарункові передплати "Нашого Життя"

Ярослава Панчук і Дарія Самотулка

В першу болючу річницю смерті нашої найдорожчої Мами **бл. п. Михайлини Чайковської** складаємо 20. дол. (дві цеглини) на Український Музей і 20. дол. на запасний фонд "Нашого Життя".

Леся і Лев Яцкевичі

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого стрийка **бл. п. інж. Осипа Барана** складаємо 20.00 дол. на дві цеглини через 1 Відділ на Український Музей. Стриянці Олі Баран наше глибоке співчуття.

Михайло і Михайлина Баран

Замість квітів на могилу **бл. п. д-р Александра Сушкова** на Український Музей зложили 20.00 дол. (2 цеглини)

Христина Навроцька
Кіра Скоробогата

У восьму річницю смерті нашого незабутнього чоловіка і батька **бл. п. інж. Богдана Турка**, замість квітів на могилу складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Марія Турко з родиною

В пам'ять кузена **бл. п. інж. лісника Василя Шеремети** складають на Український Музей в Нью-Йорку 15.00 дол. та на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" 10.00 дол. Родині покійного висловлюють щирі співчуття

др. Іван та Марія Жовніровичі

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Кобрин** складаю 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей в Нью Йорку

Катерина Глинянська
Вілмінгтон, Дел.

В пам'ять незабутнього **бл. п. Сашка Разумів** складаю на суспільну опіку 10.00 дол.

Надя Разумів

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-р. Стефи Коренець** складаю на запасний фонд журналу "Наше Життя" 10.00 дол.

Софія Олесницька

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Мати Олександри Ч.С.В.В.** жертвують 10. дол. цеглину на Український Музей.

Леся і Надя Бігун

Замість квітів не свіжу могилу дорогої нам **бл. п. др. Стефи Коренець** складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Ольга і Юліян Муссаковські

В пам'ять нашої дорогої і незабутньої **бл. п. Марії Мазур**, що відійшла у вічність у Філядельфії, Па. складають 10.00 дол. на Український Музей

Мирослава і Ярослав Зубалі

Замість квітів на свіжу могилу дорогої і невіджалуваної **бл. п. Ярослави Кобрин**, що відійшла у вічність в Честері, Па. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складають 10.00 дол.

Мирослава і Ярослав Зубалі

В пам'ять **бл. п. проф. Романа Іщука** 10.00 дол. на фонд допомоги студентам в Бразилії

Зложили

Ірина і Тарас Ваньчицькі

Замість квітів на могилу дорогої **бл. п. Евстахії Мацілінської** складаю 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Лідія Бурачинська
Філядельфія

В першу річницю смерті нашої дорогої приятельки **бл. п. Іванни Бенцаль** складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Анна і Микола Кізими, Нью Йорк

В пам'ять **бл. п. Стефанії-Матчак** складаю 10.00 дол. (цеглину) на Український Музей (через 2-ий Відділ)

Анна Сивуляк

Замість квітів в першу річницю смерті **бл. п. Іванни Бенцаль** складає 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Наше Життя" членка 1 Відділу

Анна Натина

Замість квітів на могилу **бл. п. Ярослава Кобрин** складаю 10.00 дол. на Український Музей

Марія Карман

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Боневича** складаю 5.00 дол. на Заласний Фонд журналу "Наше Життя" а дружині Мирославі пересилаю своє щире співчуття

Леонтина Галяженко — Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу чоловіка членки 63 Відділу, **бл. п. Альфреда Козака**, складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" а родині висловлюю своє співчуття

Леонтина Галяженко
членка 63 Відділу СУА

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити неважливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 і по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

КАЛЕНДАРЕЦЬ СУА

ЛЮТИЙ

5-го Авторський вечір письменниці Дарії Ярославської
Окружна Управа Філядельфія

РІЧНІ ЗБОРИ

17-ий ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, МАЯМІ, ФЛОРІДА

Загальні збори відбулися 14 листопада 1977 р. Нову Управу вибрано у складі: голова — Вероніка Цегельська, заступниця голови — Марія Венгльовська, секретарка — Соня Микитка, фінансова секретарка — Джін Кочкодан, касирка — Анна Дячун. Референтки: організаційна — Люся Візняк, культурно-освітня — Ірена Ракуш, імпрезова — Соня Серна, суспільної опіки — Александра Гелембин і Марія Ждан, пресова — Євгенія Остапюк, господарські — Марія Кіш, Олена Кусій і Пелагія Гевко. Контрольна Комісія: голова — Марія Ждан, членки — Гелен Лемещук, Ангелина Рій.

РОДИННЕ ДЕРЕВО — ВІДПОВІДЬ

ЗГОРИ ВНИЗ: УПОПЕРЕК

1. Тітка	1. Сестрінка
2. Вітчим	2. Сестра
3. Брат	3. Баба
4. Племінник	4. Мама
5. Тато	5. Дід
6. Стрийко	6. Братанок
7. Теща	7. Кузен
	8. Внук

СХОВАНІ СЛОВА

**ЗМІЙ
ЖУРАВЕЛЬ
ЕЛЕКТРИКА
ІГРАШКА
ІДАЛЬНЯ
ЄДНІСТЬ**

Докінчення ПИСАНКИ

ч. 1. Писанка з Полтавщини "пави". Розпис мотивів білим, темно-червоне тло, а тулуб і хвіст пави зеленим.

ч. 2. Писанка з Харківщини "листи". Розпис білий, поверхня листків глухо зелена, закінчення листків ржаве, крапки на листках жовті. Обруч, що вперізує писанку, складається з жовтих або зелених смуг, а крапки червоні.

ч. 3. Писанка з Київщини "сливки". Розпис білим, крапки на сливках також білі. Серединки сливок темно-вишневі. Опісля треба писанку змити під водою і вийде рожева краска, її треба покрити воском. Баранячі роги при сливках жовті. Тло писанки темно-червоне.

ч. 4. Писанка з Київщини "виноград". Розпис білий, баранячі ріжки й хвиляста лінія на галузі жовті, виноград і галузка рожеві, тло писанки кольору червоного вина.

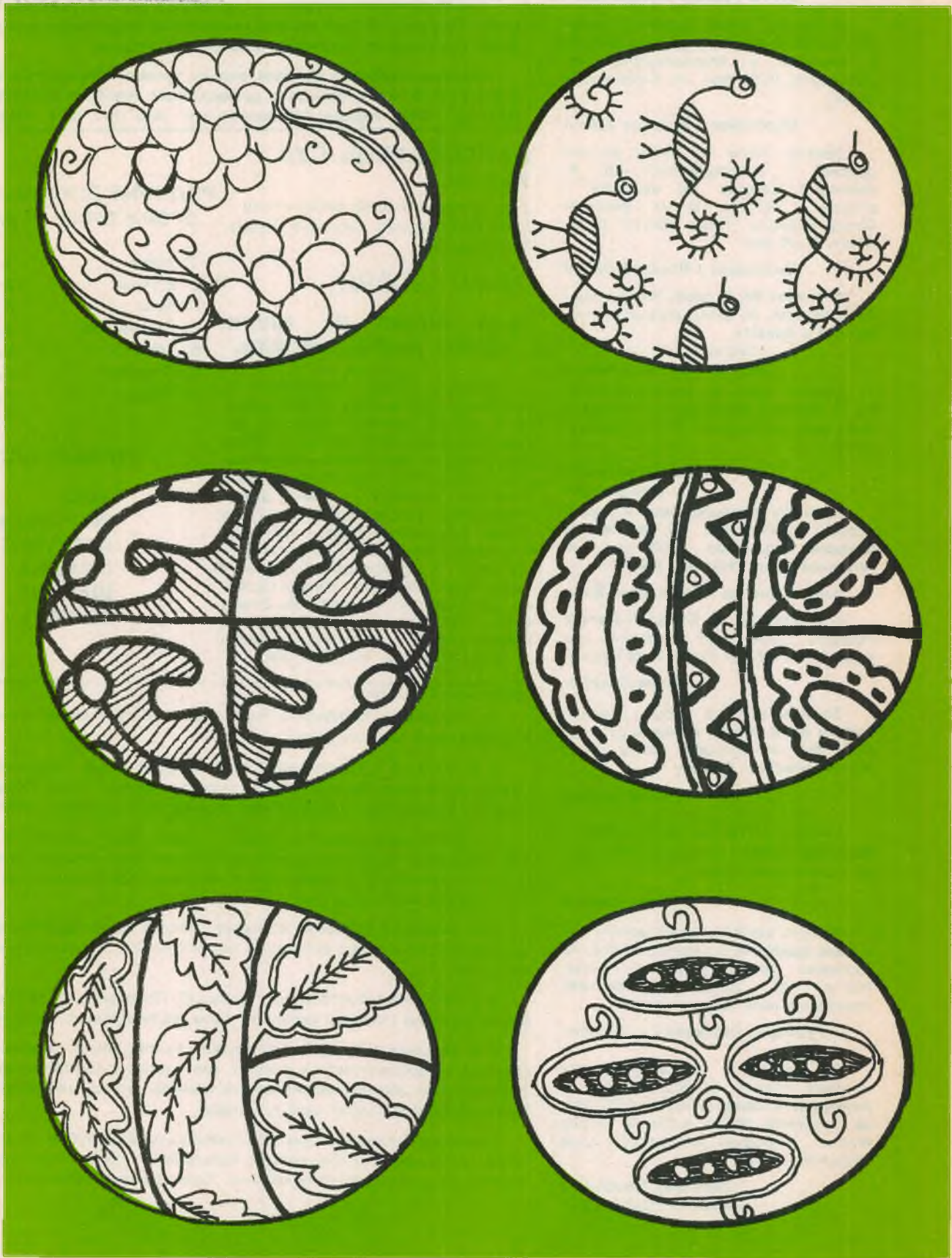
ч. 5. Писанка з Полтавщини "туліпани". Поле писанки поділене на чвертки ясним (жовтим) і темним (зеленим) тлом. Квіти виконані червоним.

ч. 6. Писанка з Харківщини "листки". Розпис білий, подвійні лінії листків і смерічка в середині листків є жовті, тло листків є темно-помаранчеве, притишене зеленим. Кінцева зелена краска темніша. Середущий обруч повинен мати трохи ясніший кольорит, щоб домінував.

Примітка: Писанки східних областей слід писати грубим писальцем. Кольори треба сполукувати, а тоді дальше кольорувати, переносючи писанку з одного глечика до другого на одну хвилину. Тоді кольорит прозорий.

Д.О.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailling offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

ПИСАНКИ З ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ

У нас мало відомі писанки з Київщини, Полтавщини й Харківщини. А вони — хоч уміщують той сам орнамент — різняться від західно-українських писанок композицією і свободнішим трактуванням писанкових мотивів. Також колорово вони більш різноманітні.

(Рисувала й опрацювала Дарія Онишук)

Подіаємо кілька зразків таких писанок у чорно-білій версії на те, щоб виразніше виступили мотиви. Для тих, що хотіли б випрацювати таку писанку в кольорах поданий також опис кольорування її.
Докінчення на обороті